

*Az égen a felhő egymást üzi-hajtja.
Suhogva a parton hajlong a sikár.
Csóválja fejét a hegyélen a makksű:
Hogy oda megint az örömteli nyár!
Gyülemlik a holló, varjú kavarogva.
A cinege fűzik a tüskebokorba?
A kerti harasztzon zokogja a szél:
Elhervad a rózsza, lehull a levél.*

Vajda János

Tartalomjegyzék

Vezető testületeink munkájából	
Vezető testületeink munkájából	3
Érdekvédelem	
Pénzügyi tanácsadás – nagycsaládos szemmel	4
Családjainkért Alapítvány	
Tájékoztató	5
Helyi szervezeteink életéből	
Újkígyósi kitüntetés	6
„Inkább a parlagfüvet irtsuk, mint egymást!”	7
Újra nyeregben a pesti srácok	8
Októberi sportnapok Tolnán	9
Ifjúsági Tagozat	
Miért van szükség Ifjúsági Tagozatra?	10
Croeso i Gaerdydd – azaz Isten hozott Cardiffban!	13
Házasságápolás, gyermeknevelés	
Családi élet	15
Történetek az erőszakmentes nevelésről	15
Beszélgetések	
A zene olyan nyelv, amit mindenhol értenek	16
Életünk	
Egy település szívébe zárta a nagycsaládosokat	18
Gyermekkuckó	
A szegény csizmadia és a szélkirály	20
Ki mivel dolgozik	21
Rejtvény nagyobbaknak	21
Tudástár	
Vágó Pál – az ecset Petőfije	23

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

A NOE Levelekben szereplő kedvezményes ajánlatok kizárólag NOE-tagokra vonatkoznak.

Az újságban megjelenő hirdetések kereskedelmi jellegűnek minősülnek.

A hirdetések tartalmáért felelősséget nem vállalunk!

A NOE Levelek 204. számának lapzártája: **2008. november 10.**

Felelős szerkesztő:

Dr. Szabó Endre elnök

Főszerkesztő:

Márki László

Grafika:

Csurgó Erzsébet

Tipográfia:

Brill Stúdió

Kiadja a NAGYCSALÁDOSOK ORSZÁGOS
EGYESÜLETE

Felelős kiadó:

Török Ádám főtítkár

☒ 1056 Budapest, Március 15. tér 8.

Telefon/fax: 317-4909, 317-4563, 266-7771

NKÖM nyilvt. szám: 2.2/6811/2000

ISSN 1788-9103

Honlap: www.noe.hu

E-mail: noe@noe.hu

Félfogadás: szerda 10–16, péntek: 10–13.30

Ebédpszünet: 12.00–12.30

A NOE számlaszáma: 11705008-20109369,
adószáma: 19024471-1-41

A „Családjainkért” Alapítvány

számlaszáma: 11705008-20427799,

adószáma: 18011971-1-41

Mindkét számlát a Budapest V. kerületi OTP vezeti.

A Nagycsaládosok Országos Egyesülete

kiemelten közhasznú,

a Családjainkért Alapítvány pedig közhasznú.

Nyomda: Széchenyi Nyomda, Győr

NOE KARÁCSONY

A NAGYCSALÁDOSOK
KÖBÁNYAI SZENT LÁSZLÓ EGYESÜLETE
SZERETETTEL VÁR MINDENKIT A

december 29-i
reneszánsz karácsonyi ünnepségre.

A részletes programot
a NOE Levelek következő számában, illetve
december elejétől a NOE honlapján olvashatjátok.

Vezető testületeink munkájából

Az előző lapszám óta három sajtótájékoztatót tartott Egyesületünk.

Szeptember 11-én tanévkezdő sajtótájékoztatón ismertettük a bezárt vagy bezárással fenyegetett kisiskolák aggasztó helyzetét: kistelepüléseken élő gyerekeknek esetenként naponta 3-4 órát kell utazniuk ahhoz, hogy elérjenek a legközelebbi oktatási intézménybe. A sajtótájékoztatót elnökünk mellett Fábíán Bertalan gödöllői iskolaigazgató tartotta, aki bemutatta a nem szakrendszerű oktatás buktatóit.

Szeptember 18-án „Hadüzenet a családok ellen” címmel tartottunk sajtótájékoztatót. A Polgári Törvénykönyv módosítási tervezete szerint a házassággal gyakorlatilag azonos szinten kezelnék az élettársi kapcsolatot. Mivel egyesületünk alapszabálya rögzíti, hogy a NOE egyik alapcélja a házasság iránti felelősség növelése, nem hagyhatjuk szó nélkül a házasság intézményét nyíltan támadó törekvéseket.

Október 9-én tartott sajtótájékoztatónk címe „Hűség a néphez, hűség a párhoz” volt. Itt az előző tájékoztató témáján túl arra a politikai ötletre reagáltunk, mely szerint a jövőben megadóztatnák a családi pótlékot. Az elnökség tagjai elmondták: a gyermek a közjó pótolhatatlan része, általa foly-

tatódik a társadalom. A családi pótlék az ő járandósága, a szülő ez esetben csak törvényes képviselő, az ő feladata az összeget a gyermek javára elkölteni.

A szeptemberi elnökségi ülésen az elnökség dicséretben részesítette a NOE Ifjúsági Tagozatát a Családkongresszuson végzett kiemelkedő munkájáért. Ezen az ülésen született egy sokak számára fontos döntés is: a NOE által hirdetett autóvásárlási kedvezményt a legalább 3 éves NOE tagsággal rendelkező tagcsaládok vehetik igénybe. Azok a családok, amelyek nem felelnek meg ennek a feltételnek, azok ennek az időszaknak megfelelő összegű támogatással megválthatják azt.

Októberben az elnökség egyhangúlag úgy döntött, hogy együttműködési megállapodást köt a Védőnők Egyesületével.

Szeptemberben választmányi ülést is tartottunk. Ezen az ülésen mutatkoztak be az új régiós titkárok, és egyeztettek mindannyian a saját régiójukhoz tartozó, jelen lévő szervezetvezetőkkel a jövőbeni feladatokat, terveket, ötleteket. Háttér az ülésen nem született.

Ifkó M. Judit

WWW.FAMILIAFIRMA.HU

FAMILIA FIRMA
Erdei Iskola és Apartmanház

Szemán Éva

mobil: 06-30-955-5031

tel. és fax: 06-1-213-7509

A Velencei-tó várja vendégeit!

Családbarát árakkal, színvonalas szolgáltatással, extra plusz programajánlóval egész évben várjuk Önöket!

Szállás:

1 apartman	12.440 Ft + ÁFA / nap
3 apartman (1 lépcsőház)	36.600 Ft + ÁFA / nap
6 apartman (teljes ház)	71.500 Ft + ÁFA / nap

Választható étkezés:

reggeli	750 Ft + ÁFA / fő / nap
ebéd	950 Ft + ÁFA / fő / nap
vacsora	850 Ft + ÁFA / fő / nap

Fekvése: Vízitől 50 méterre, hatalmas zárt kert, saját parkolóval, nagy terrasszal.

Felszereltsége: Minden szoba kábeltévével, saját konyhával és fürdőszobával rendelkezik.

Közös helyiségben számítógépek, telefon, internethozzáférés biztosított!

Ellátás: Önellátó vagy megrendelhető.

Elhelyezés: 6-8 fős apartmanokban.

Kapacitás: 2x8 fős, 2x7 fős, 2x6 fős fős apartmanokban.

NAGYCSALÁDOSOK igazolvánnyal 10% engedményt kapnak az apartman árából!

Üdülési csekket is elfogadunk!

A pénzügyi tanácsadás – nagycsaládos szemmel

Mostanában egyre gyakrabban találkozunk olyan jó szándékú ajánlatokkal, reményt keltő reklámokkal, amelyek sokkal kedvezőbb havi törlesztésű kölcsönt ígérnek a nyakunkra nőtt hiteleink kiváltásával.

Alapjában véve nincs is ezzel semmi baj, valóban általánossá vált az eladósodás, sokan kényszerülnek néha többféle forrást kihasználni ahhoz, hogy a nehezen kialakított élet-színvonal vagy egyszerűen a család mindennapi gazdálkodása fenntartható legyen.

Nem akarok ünneprontó lenni, és azt is szeretném rögtön tisztázni, hogy nem azok ellen vagyok, akik ezzel foglalkoznak, és valóban segíteni szeretnének a nehéz helyzetbe sodródott családokon. Csupán egy olyan szempontra hívom fel a figyelmet, amely jellemzően a nagycsaládosokat érinti. A mi körünkben a hosszú lejáratú, nagy összegű, szocpol miatt is igénybevett lakáscélú hitelek azok, amelyek havi törlesztő részletét valóban egyre nehezebb kigazdálkodni, különösen a mostanában nehezedő terhek mellett. Ezért engedjétek meg, hogy a lakástámogatás (szocpol) szempontjait kiegészítsem a „pénzügyi tanácsadást”:

1. Lakás vásárlása vagy építése esetén az eredeti hitelszerződés időpontjához képest később született gyermekek után is igényelhető a szocpol. Ilyenkor ezt a kölcsön – még meglévő – tartozásából írják jóvá. Márpedig statisztikai elemzések is igazolják, hogy a leggyakrabban a negyedik gyerekek születnek meg, azaz a nagycsaládosoknál gyakori, hogy három mellé még egy – esetleg több – gyerek is kerül. A negyedik gyerek után igényelhető szocpol mostani mértéke 800 000 Ft. És most jön az, amire sokan nem figyelnek (de még banki ügyintézők sem): ez kizárólag az eredeti és kizárólag lakáscélú hitelből írható jóvá! Hitelkiváltó kölcsönből már nem! Ráadásul, akinek állami támogatású lakáshitele van, abból a gyermek születéséig a támogatásra jutó kamatokkal együtt írják jóvá a szocpolt, márpedig a szocpol mellé általában ilyen hitel szokott társulni.
2. Egy másik támogatás, amely kizárólag a nagycsaládosokat érinti, és elég sokan élnek is vele: a meglévő, „kinőtt” lakás helyett egy legalább egy szobával nagyobb szobaszámú lakás vásárlásához megkaphatják a gyerekek utáni fél szocpol-t, ha még nem vették korábban igénybe. Ahhoz, hogy a meglévő lakást el lehessen adni, azt tehermentesíteni kell, vagyis kifizetni az azt terhelő hitelt. Ezt általában az eladási árból lehet megtenni. A fél szocpol egyik feltétele, hogy az előző lakás eladási árát teljes mértékben a következő lakásra kell fordítani, ilyenkor le lehet vonni belőle a kiegyenlített lakáscélú hitel összegét. A hitelkiváltó hitelt vagy egy szabad felhasználású, bármilyen hitel kiegyenlítését azonban már nem! Ez megint nem előre tervezhető lakáscsere, mégis sokszor jelent megoldást, különösen, mióta igénybe vehető erre is a fél szocpol. Ha tehát a korábbi lakást terhelő kölcsönt egy kedvezőbbre váltjuk, akkor a veszteség ilyenkor legalább 1 900 000 Ft (ennyi a három gyerekre járó fél szocpol).

3. A legáltalánosabb helyzet, amikor valaki úgy vásárol új vagy használt lakást, hogy ahhoz igénybe szeretne venni teljes, illetve fél szocpol-t. Ebben az esetben is általános feltétel, hogy az öt éven belül eladott, előző lakásának eladási árát a következő lakás vásárlására kell fordítani, lásd az előző pontban.

De hogy tovább fokozzam, ez a feltétel akkor is érvényes, ha valaki a lakását bővítené (a fél szocpol segítségével). A szocpol és a fél szocpol igénylésének ugyanis közös feltétele, hogy az öt éven belül eladott lakás eladási árát, mint rendelkezésükre álló anyagi eszközt, a szocpol (fél szocpol) segítségével megvalósított lakásra fordítsák.

Egy példa, amivel gyakran találkozunk: a gyermektelen fiatal párnak volt egy kicsi lakása, majd a családalapításra készülve vásároltak egy nem túl nagy, használt lakást. A feltételek hiányában ahhoz nem vettek igénybe támogatást. Itt hamarosan (öt éven belül) megszületett két gyermekük, szűk lett a lakás, bővíteni szeretnék. Úgy tudták, hogy minden rendben van, a fél szocpol feltételeinek megfelelnek, erre még a banki ügyintéző is biztatta őket. Azután amikor mégis elutasították az igénylésüket, már késő volt. A legelső, kicsi lakást terhelő lakáshitel ugyanis annak idején kiváltották egy kedvezőbbnek látszó kölcsönre, ezt az eladási árból ki is egyenlítették, hogy tehermentesen tudják értékesíteni azt, – és most, a következő lakás bővítésekor ez jelenti a kizáró okot a támogatás igénybevételéhez (ez két gyereknel 1,2 millió forint veszteség).

Másik példa: A fiataloknak volt egy lakásuk, szocpol-t nem vettek még igénybe, majd örökölték egy ingatlant, amelyet akár felújítás, akár más ok miatt szabad felhasználású jelzáloghitellel terheltek. Nem akarnak odaköltözni, de a meglévő lakásukat bővítenék. Azzal tisztában vannak, hogy el kell adniuk a másik ingatlant, az azt terhelő hitelt azonban nem tudják kiegyenlíteni a kapott eladási árból, mert ezzel kizárják az eredeti lakásuk bővítéséhez felvehető fél szocpol-t.

Tehát egy pillanatnyilag kedvezőbb feltételeket nyújtó hitelkiváltó kölcsönre váltás vagy egy nem lakáscélú hitel felvétele sokszor később megakadályozhatja egy nagyobb összegű, vissza nem térítendő támogatás igénybevételét. Az igazsághoz az is hozzátartozik, hogy ugyanilyen kizáró ok lehet az is, ha családi kölcsönt fizetnek vissza az eladott lakás árból, vagy esetleg autót vásárolnak – ezeket csak egyéb anyagi források bevonásával tehetik akkor, ha öt éven belül fel szeretnék venni a szocpol-t (fél szocpol-t).

Ezek mind hosszú távú előregondolkodást igényelnek, érdemes ezeket a szempontokat is mérlegelni, amikor egy párezer forintos (igaz, a családi költségvetés szempontjából jelentős) különbség miatt megváltoztatnánk a szerződésünket. A pénzügyi tanácsadók ezt jó szándékkal ajánlják, nem hibáztathatók, hiszen nem érhetnek a sok és bonyolult pénzügyi konstrukció mellett a lakástámogatás bonyolult jogszabályi feltételeihez.

Annyit viszont mindenképpen tudnotok kell, hogy mielőtt valaki ilyen fába vágja a fejszét, az egyéb feltételekről is tájékozódjék!

Szombathy Márta

Tájékoztató

Tisztelt Ügyfelek!

A Családjainkért Alapítvány munkatársának elérhetősége a következőképpen változott:

Nagy Nikolett - szerda: 10.00-16.00 óráig, valamint **péntek: 10.00-14.00 óráig**

A fenti időpontokban telefonon is elérhető a 061/317-4563-as telefonszámon.

Az Alapítvány segélyezési programja

A Családjainkért Alapítvány segélyezési programja olyan, nehéz élethelyzetbe került családoknak próbál segítséget nyújtani, ahol egy egyszeri, legfeljebb 30.000-40.000 Ft összegű támogatás megoldja a család hirtelen felmerült problémáját.

A támogatás közüzemi számlák kiegyenlítésével történik.

A számlák kizárólag a kérvényező vagy annak közeli hozzátartozója (férj, feleség, édesanyja, édesapja) nevére lehetnek kiállítva.

A támogatás igénylésének menete:

1. Levélben vagy személyesen lehet felkeresni az alapítvány munkatársát.
2. Mindkét esetben hozni/küldeni kell a kérést tartalmazó levelet. A levélnek tartalmaznia kell:
 - beszámolót a család jelenlegi helyzetéről,
 - a családban élők számát, életkorát,
 - a család jövedelmi viszonyait (egy főre jutó összegre bontva),
 - közüzemi hátralékok tartozásának nagyságát, típusát,
 - részesült-e már adósságkezelésben.
3. A levélhez **kötelezően csatolni kell** a területileg illetékes Családsegítő Szolgálat által elkészített **környezetta-**

nulmányt, valamint olyan **igazolást** a helyi önkormányzattól, amely tartalmazza, hogy a családtagok milyen juttatásokban részesülnek jelenleg és részesültek az elmúlt két évben.

4. A támogatás megítélése, kifizetése: Amint a kérelmező levele beérkezik az Alapítványhoz, munkatársunk feldolgozza, és a Segélyezési bizottság elé tárja. Az elbírálás időtartama 1-2 hónap.

A döntés megszületése után **levélben tájékoztatjuk** a kérelmezőt az elbírálásról.

5. Pozitív döntés esetében a kérelmezőnek közüzemi számlát kell postáznia címünkre, amelyet **mi befizetünk, és a csekket visszaküldjük**.

Kérem a fentiek figyelmes elolvasását a felesleges utazás elkerülése érdekében.

Köszönettel:

Nagy Nikolett, alapítványi munkatárs

London Stúdió Buda

1114 Budapest, Vásárhelyi Pál. u. 2-6.

(Móricz Zsigmond körtér)

Ügyfélszolgálat nyitva tartása:

hétfő-péntek 9-19 óráig

Tel: 385-0177

www.londonstudio.hu

info@londonstudio.hu

London Stúdió Pest

1132 Budapest, Visegrádi u. 6. V. emelet

(Nyugati tér)

Ügyfélszolgálat nyitva tartása:

hétfő-péntek 15-19 óráig

Oktatási helyszínek: két központ

és a József Attila Gimnázium (XI. Váli u. 1.),

Szent Margit Gimnázium (XI. Villányi út. 5-7.)

A **London Nyelvstúdió**-tól ismét kaptunk utalványokat **10.000 Ft** névértékben.

A nyelviskola **kizárólag Budapesten** tart oktatást, ezért olyan családok jelentkezését várjuk, amelyekben gyermekek vagy felnőttek szívesen kezdenének nyelvtanfolyamot Budapesten.

Részletes információk megtalálhatók a www.noe.hu honlapon is.

A NOE részére a London Nyelvstúdió 20% kedvezményt ad, de jelen esetben

a kedvezmények nem vonhatók össze.

Kérem az **igénylők pontos nevét, címét, életkorát és elérhetőségét.**

Az utalvány 2009. július 31-ig használható fel csoportos lakossági tanfolyamra történő beiratkozáskor, **de kizárólag azok számára, akik 2008. január 1. óta nem vettek részt a**

London Stúdió tanfolyamain.

Latorcai Kriszta • Tel/fax:317-4909 • latorcai.krisztina@noe.hu

Újkígyósi kitüntetés

A képviselő-testület döntése szerint az Újkígyóért kitüntetést kapja a vele járó ezüst plakettel az a szervezet, amely 1989 áprilisában alakult Oláh József elnökletével, 1990 decembere óta bejegyzett szervezetként, 1998 óta közhasznú szervezetként tevékenykedik a településen. Jelenlegi elnöke Papol Mihályné. Nagy hangsúlyt fektet az egészségmegőrzésre. Rendszeresen szervez helyi programokat, szellemi és sportvetélkedőket. Aktív szerepet játszik a helyi rendezvények szervezésében, rendszeresen részt vesz azokban. Évente több alkalommal szervez kirándulásokat, üdüléseket. Gyakran oszt adományokat, szoros kapcsolatot tart fent az önkormányzatokkal, társszervezetekkel, oktatási intézményekkel. Több tagja országos kitüntetést kapott, név szerint Oláh József, Papol Mihályné, Gedó Gáborné. Számos tag kapott elismerést az országos szervezettől. A szervezet rendszeresen és eredményesen pályázik, melynek következtében megteremtette működésének infrastrukturális feltételeit,

gazdálkodása kiegyensúlyozott. Jelenlegi 65 tagcsaládjukban 174 gyermek és 111 felnőtt él. A céljaik: közösségépítés, érdekvédelem, értékelmutatás. Igyekszik a családoknak segítséget adni ahhoz, hogy minden gyermek szeretett, védett, boldog legyen, és törekszik arra, hogy ezeket az értékeket átadja a jövő nemzedéknek. A szervezet végig és következetesen a településért és a településen élőkért tevékenykedik. Hosszan bizonyította, hogy eredményes és szükséges munkát végez Újkígyós közösségéért.

Fotók: Nátor János

Ezen munkásság ismeretében Újkígyós Nagyközség Képviselő-testülete Újkígyós nagyközségben a nagycsaládosok érdekében kifejtett aktív szervező és társadalmi tevékenységének elismeréséül a 2008. évben az „Újkígyóért” kitüntetést a Nagycsaládosok Közhasznú Szervezetének adományozta.

S Z Á M Í T Ó G É P E K K E D V E Z M É N Y E S Á R O N

kizárólag NOE-tagkártyával

A 2nd computer nevű cég

kedvezményes áron kínál újrahasznosított, karbantartott számítógépeket 12 hónap garanciával.

AJÁNLATOK:

1. Compaq 1.6GHz, 256MB memória, 20GB winchester, CD-ROM, hangkártya, hálózati kártya. nettó: **14.900 Ft**
2. NEC 2.4GHz, 256MB memória, 40GB winchester, CD-író/DVD-olvasó, hangkártya, hálózati kártya nettó: **18.900 Ft**
3. IBM 2.8GHz, 512MB memória, 40GB winchester, CD-író/DVD-olvasó, hangkártya, hálózati kártya. nettó: **23.750 Ft**

Monitorok:

15" TFT monitor nettó: **15.900 Ft**

17" TFT monitor nettó: **20.900 Ft**

Nyomtató:

Hewlett Packard LaserJet 6L nyomtató . nettó: **11.900 Ft**

Érdeklődni lehet az alábbi elérhetőségeken:

2nd computer

Telefon: 06-1/413-0858 • Fax: 06-1/413-0859 • Mobil: 06-20/663-7552

E-mail: info@2ndcomputer.eu • Web: www.2ndcomputer.eu

„Inkább a parlagfüvet irtsuk, mint egymást!”

– mondta az egyik nagycsaládos apukánk, és lelkesen lehajolt parlagfüvet gyomlálni.

Az egész ügy kezdődött, hogy januárban részt vettünk a Monori Régióközpont által szervezett pályázati tréningben. Ott Hegedűs István javasolt egy viszonylag egyszerű pályázati lehetőséget az ÁNTSZ-nél. Május elején elkezdtünk információkat gyűjteni. Eljutottunk az ÁNTSZ Közép-magyarországi Regionális Intézetéig, akik értesítettek minket, ahogy kírás-

ra került a pályázat. Érd Város Önkormányzata is aláírta a pályázathoz szükséges együttműködést. A pályázaton nyertünk, így szervezhettünk egy információs napot, ahol azon kívül, hogy jól éreztük magunkat, megismerkedhettünk a gyomnövényekkel, játékos totókat töltöttünk ki, tablót készítettünk a korábbi parlagfű-mentesítési anyagokból. Nagyon sok anyagot kaptunk az ÁNTSZ Budaörsi Kistérségének munkatársaitól, meghallgattunk egy előadást Aradiné László Ágnesnek köszönhetően, aki a törökbálinti Tüdőgyógyintézet és Gyermekpulmonológia szakasszisztense.

Ezután közösen elmentünk parlagfüvet gyomlálni a játszótér melletti régi strand területére. A gyerekek hol a bekerített tavas területről kiugró aprócska békákat csodálták meg, hol buzgón szedegették ki gyökerestül a parlagfüvet, követték a felnőttek példamutató magatartását. Ami megle-

pő volt: a kétévesnek magyarázta a négy esztendő, hogy amit szedett, az nem parlagfű, mert ő már ugyanolyan jól tudja ezt, mint a hétéves. Brunczvik Attilának hét hónapos csecsemője sem maradt ki: ő vidáman gögicsélt édesanyját látva a babakocsiban a kempingben, miközben a parlagfűszedést befejező gyerkőcök is bekukkantottak hozzá. Majd nekiláttunk a finom gulyásnak. A délelőtti totó és a majd másfél órás hajlongás meghozta az étvágyat! Az ebéd után kellemes beszélgetés alakult ki.

Bízgatni szeretnék mindenkit a jövő évi pályázati íráshoz! Köszönet az ötletért, a közös munkáért, a támogatásért!

Kardosné Gyurkó Katalin

Ága-Boga, Érd

NYELVTANULÁS MÁSKÉPPEN

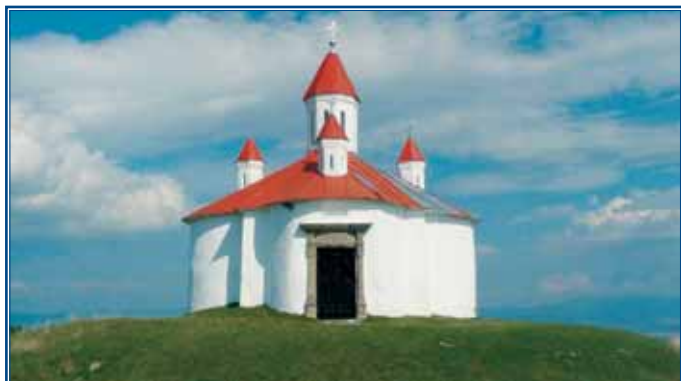
HALLOD ÉS ÉRTED • FOLYAMATOS SIKERÉLMÉNY • NYELVTUDÁS AZ ELSŐ PERCTŐL

Erdőkertesen és Újpesten

MINDEN SZINTEN ÉLŐ NYELV – KACAGVA! A LEGMÓKÁSABB NYELVTANULÁS A KÁRPÁT-MEDENCÉBEN

Részletek: www.kacagva.hu

Újra nyeregben a pesti srácok...

Vasárnap – az indulás napján – délben találkoztunk, és bérelt kisteherautónkba a 26 kerékpárt sikeresen begyömösöltük. Menetrendszerinti buszunk este hat órakor indult, és ...

Hétfő reggel hét órára értünk Csíkszeredába a kollégiumhoz, amely a következő három nap, illetve az utolsó éjszakán lett a szálláshelyünk. Délig aludtunk, pihentünk, majd egy különjáratú busszal felmentünk Hargita-füldőre. Meghódítottuk a Kossuth-sziklát (1392m), de sajnos a várt szép kilátás elmaradt, mert az évek folyamán a fák megnöttek. Egy kiadós eső – ami szerencsénkre az első és utolsó volt túránk folyamán – után értünk a Mofetához (gáz-fürdő), amely igen „kellemes” záptojás-szagú volt. A Csíki pannióban kárpótoltuk magunkat igazi székyel töltelékes káposztával.

Kedden a már szokássá vált időben, déli harangszóra értünk a csíksomlyói kegytemplomhoz, megcsodáltuk a világ legnagyobb fából faragott Mária szobrát, a „Babba Máriát”, majd a Papok-feredőjénél lévő borvízforrásnál oltottuk szomjunkt, és nekivágtunk a Jézus-hágónak, mely a Kis-somlyó tetejére vitt fel. A völgyből, ahol Makovecz Imre által tervezett szabadtéri oltár van, a fiúk felmászta a Nagysomlyó tetején lévő kilátóhoz.

Szerdán már hosszabb túrára mentünk. Csíkdelnén a középkori, szárnyas oltáros Szent János templomot néztük meg. Csíkszentmihályon a nemrég feltárt freskókban gyönyörködhattunk, majd a csíkrákosi banderiális erődtemplom tornyán látható, máig megfejtetlen alakokon csodálkoztunk. A cinteremben található Gál Sándornak, az I. Székely Huszárezred parancsnokának sírja. Madéfalván tisztelegtünk az ágyútűzzel levert székelyek emlékének.

Csütörtökön Székelyszentlélek irányában indultunk el Csíkmenaságra, ahol a híres szárnyas oltár található, de sajnos nem tudtuk megnézni, mivel a templomot restaurálják. Csíkszentgyörgy határában vertünk éjszakai tábort.

Péntek reggel elindultunk Tusnádfüldő felé, közben áthalhattunk a világ legnagyobb székelykapuján. Délután nekivágtunk túránk legnehezebb szakaszának, 645m szintkülönbséggel és 32 kanyarral egy erdei ösvényen 4,5 óra alatt leküzdöttük a 12 km-es távot, és felérkeztünk az 1070 m magas Csomád hegység iker-kráter völgyébe.

Szombati napunkat Európa egyetlen épen maradt, festői szépségű tengerszemében, a Szent Anna-tóban való fürdőzéssel töltöttük.

Vasárnap délután az iker-kráter másik tavát, a Mohos-lapot néztük meg. Mivel szigorúan védett terület, azért csak vezetővel látogatható. A régi ismeretségre való tekintettel vezetőnk elvitt minket olyan helyekre is, ahova csak a kutatók mehetnek be.

Hétfőn legurultunk Háromszékbe, útközben megnéztük és -szagoltuk a torjai Büdös-barlangot. Kézdivásárhely főtere érdekes, ún. „utcateres” módra épült. Innen nekivágtunk az Ojtozi-szorosnak. A szoroson átkelve érkeztünk Ojtoztelepre. Itt egy nagyon szépen átalakított – a magyar honvédség által 1940-ben épített – laktanya épületben található Anselmofogadóban töltöttük az éjszakánkat a tulajdonos jóvoltából ingyen, és még melegvízben is zuhanyozhattunk.

Kedden visszamentünk a hágón. Bereckben megnéztük Gábor Áron szülőházát és az Emlékházat. Kézdiszentléleken felmászta a Perköre, ahol egy lóhere alakú (rotunda), Szt. István királyról elnevezett középkori kápolna található. Éjszakára Szárazpatak határában a Kászon-vize mellett táboroztunk.

Szerdán a Kászonok – érdekes, tízes rendszerben épült – falvaiban bolyongtunk. Éjszakánkat Sós-kúton, egy magán-személy által nagyon szépen kialakított, ingyenes táborhelyen töltöttük.

Csütörtökön következett a Nyerges-tető megmászása. A csúcson található egy honvéd emlékmű és temető 1849-ből. Csíkkozmas, Csatószeg és Csíkszentkirály érintésével érkeztünk vissza kiindulási állomásunkra, Csíkszeredába a kollégiumba.

Péntek délelőtt a város látivalóit (Mikó-vár, Makovecz-templom) néztük meg. Ebéd után érkezett a buszunk, és elindultunk hazafelé. A Király-hágón elfogyasztottuk a hagyományos micset.

Szombat hajnalban érkeztünk Budapestre.

Vigyázó István
Budapest, VII. kerület

Októberi sportnap Tolnán

Ha nem hullanának olyan intenzíven a falevelek, ha nem látnánk a szorgos szüretelőket nyújtózni egy-egy szőlőfűt után, akkor talán el sem hinnénk, hogy október 11-e van és nyárias meleg. Ha viszont nyárias meleg, akkor „nagycsaládos sportnap”.

Most is háztömbkörüli futással kezdtünk, melyen rendőreink és polgároreink biztosították az utat. Utána bemelegítő mozgás következett, mintegy ráhangolódva a családi sorversenyekre. Labdabegyűjtés, talicskázás, rákjárás volt a játékok között.

A leglegleg... verseny most kicsit rendhagyó volt, hiszen a sportnapunkat megtisztelő Mözsi Szabó Pista bácsi és ked-

ves neje, Györke is részt vett a kosárra dobó versenyen, „NBA-s sztárokat megszegyenítő” dobásokkal (képek a www.nte.fw.hu oldalon).

Kicsit pihenhetünk, és ezalatt a sportnap két kedves vendége, Klemné Koleszár Ildikó és Gyulai János tartott nagyon tartalmas, érdekes előadást pekingi olimpia élményeiről. A napot foci és női kézilabda zárta, majd következett az eredményhirdetés – senki sem távozott üres kézzel.

A Civil Házban eközben már főtt a halászlé, melyet ezúttal e sorok írója főzött, megpróbálva helyettesíteni az eddigi szakácsot, Lampek Gyurit. A segítő Lengyelfalusi Gábor volt. Nagycsaládos társaim szerint bár „gyüttment” vagyok, azért a halászlém finom volt. (Ez vicc volt.)

Következő programunk november 4-én lesz a gimnázium aulájában. Meghívott vendégünk Berecz András mesemondó lesz. Minden érdeklődőt szeretettel várunk.

Makó Zoltán

Nagycsaládosok Tolnai Egyesülete

A Várgesztesi Villapark

ajánlatai a
Nagycsaládosok Országos Egyesülete
tagjainak

Karácsonyi csomag

(december 20 – 25 között)

Szállás kétszintes, 8 férőhelyes Komfort villában, éttermi svédasztalos reggelivel:

felnőtt ár: 6.400 Ft/fő/éj
gyerek ár: 3.000 Ft/fő/éj (12 éves korig)

min. 5 fő és min. 3 éj esetén érvényes, 2 éven aluli babák 5 fő felett ingyen. A helyszínen, kedvezményes áron svédasztalos vacsora igényelhető 2.500 Ft/fő áron. 2-12 éves korig 50 % kedvezménnyel, 0-2 éves korig ingyen. Ha december 24-ét itt tölti, az Szent Estéhez ajándékba adunk egy 1 méteres fenyőfát, melyet bejglivel és borral együtt a villába készítünk be. Ha esetleg a karácsonyi díszek otthon maradnak, a Shopból lehetőség lesz pótolni.

Üdülési Csekket elfogadunk!

Jelentkezés / foglalás: Latorcai Krisztinánál, Tel./Fax: 06-1-317-4909
Web: www.villapark.hu/noe, E-mail: latorcai.krisztina@noe.hu

A fenti kedvezmények korlátozott számban és visszavonásig érvényesek. A megadott árak az idegenforgalmi adót nem tartalmazzák, melynek mértéke 18-70 év között 300 Ft/fő/éj. A változtatás jogát fenntartjuk. A megadott kedvezményes ár további kedvezményekkel nem kombinálható!

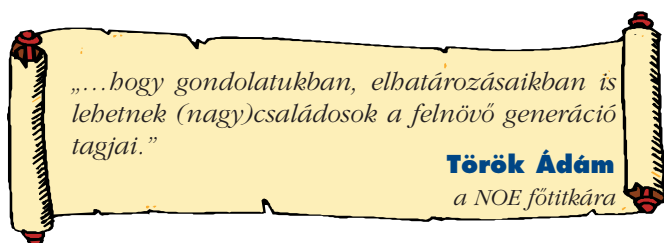

Szilveszterezzen Várgesztesen:

Komfort szállás listaárakból
10 % kedvezményt

Miért van szükség Ifjúsági Tagozatra?

A kérdést több helyről, vezetőtől és fiattól is hallottam. A választ nem én írom, hanem ős NOE-sok, jelenlegi NOE-s vezetők. Ezúton is köszönöm gondolataikat!

Minden (nagy)család az első gyerekekkel kezdődik – szól egy régóta, sokat és sokak által hangoztatott mondás a NOE-ban. Szintén sokan vannak, akik azt is mondják, hangoztatják, hogy ITT (és a fejükre mutatnak, ami annyit jelent, hogy a gondolatukban, elhatározásaikban) is lehetnek (nagy)családások a felnőtt generáció tagjai.

Így voltunk mi is – tisztán emlékszem, és valószínű, hogy a mi esetünk nem egyedi eset –, hogy mostani kis feleségemmel (akkori menyasszonyommal) jegyben járva, kéz a kézben andalogva nagyon aprólékosan megbeszéltük, hogy hány gyereket is szeretne Ő, hányat én – ők is hárman voltak testvérek, mi is – és arra jutottunk, hogy a három az páratlan, a négy az páros és jó – és megegyeztünk. (Négy gyermekünk van!) Akkor rajongva nem gondoltunk arra, hogy lehetnek objektív akadályai annak, hogy akárcsak egy közös gyermek is szülessék.

Nincs pontos felmérés, de valószínű, hogy a többgyerekes családban fölnőtt ifjak inkább tervezgetnek olyan családot, ahol nem csak egy gyermek nevelkedik.

Minden évben van a NOE (társ)szervezésében házasság-előkészítő tanfolyam.

A 21 éves NOE-ban bizonyára vannak olyan házaspárok, akik éppen egy NOE-s rendezvényen ismerkedtek meg egymással. De olyan házaspárok vagy akár egyedül maradtak is, akiknek a NOE-s közösség anyagi és lelki segítsége kellett ahhoz, hogy egy nehéz időszakon túljussanak. És talán olyanok is, akik azért mertek még egy babát vállalni, mert látták, hogy milyen nagy ajándék (az egyik legnagyobb, amit a szülők a gyermeküknek adhatnak), ha egy gyermek, egy fiatal mondhatja, tudhatja, érezheti, hogy testvére van, testvérei vannak.

Ezt a kis eszmefuttatást azért írom le, mert felmerült a kérdés, hogy miért kell (és kell-e egyáltalán) a NOE-ban Ifjúsági Tagozat.

Kell, hogy legyen a Ti korosztályotoknak is olyan helye, fóruma, ahol a NOE Alapszabályában is rögzített, képviselendő és felmutatandó értékeket – házasság, anyaság, család, gyermek, közösségépítés – és érdekeket tudatosan átgondolva, átbeszélve készülhettek arra, hogy egyszer majd belőletek lesz édesanya, édesapa, és majd átvegyétek tőlünk – szülőktől, nagyszülőktől – azt az értékeket felmutató, érdekeket akár harcosan is képviselő munkát, amit most mi csinálunk...

Most volt az olimpia – a világ legjobb úszói, kajakozói stb. mérték össze erejüket, tudásukat.

Nyilvánvaló, hogy hosszan készülve, sok edzéssel, az edzők által tudatosan felépített erősítő gyakorlatokkal készült minden olimpikon, hogy dobogós helyet szerezzen.

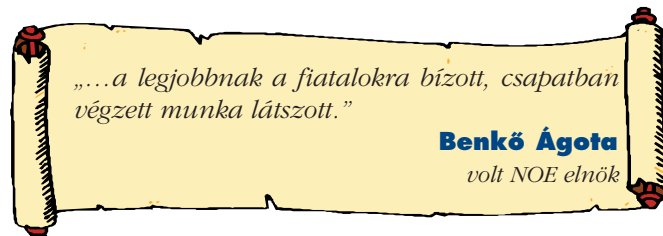
Te is – ifjú – a világ legjobb felesége, férje, édesanyja, édesapja szeretnél lenni. Tudod-e, tudatosodott-e már benned, hogy hosszan készülve, sok edzéssel, az edzők által tudatosan felépített erősítő gyakorlatokkal lehet ezt is elérni? Pályát, lehetőséget, edzési alkalmakat, esetenként jól felkészült edzőket (előadókat) igyekszik biztosítani a NOE IT SC (gyengébbek kedvéért Sport Club) – ezek biztosítására jött létre az IT.

Az edzésekre el kell járnod! Tökéletesítsd, erősítsd, bontakoztasd ki tehetségedet, adottságaidat kedvességben, figyelmességben, szeretetben, türelemben, kitartásban, őszinteségben, leleményességben, példaadásban, tűrésben, ékesszólásban és hallgatásban, mosolygásban és komolyságban, kacagásban és részvétben, előzékenységben, udvariasságban.....

Gyere az IT rendezvényeire!

Legyél olimpiai és/vagy világbajnok valakivel vegyes párosban, egyéniben pedig a legjobb házastárs, a legjobb édesanya, a legjobb édesapa kategóriákban...

Szívből kívánom.

(Egy öreg motoros szempontjai)

Ha egy civil szervezet jól működik, akkor élő, folyton fejlődő, a saját hatókörén belül újabb és újabb kihívásokra válaszokat kereső-adó közösség. Hitem szerint így van ez a NOE-val is.

Az alapításkor a célok között (nagyon tudatosan, hiszen gyerekeikért küzdő szülők voltak az alapítók) a jövő generációért érzett felelősség erősítése is szerepel. A jövő generációért azonban nem csak a kisgyerekkor idején vagyunk felelősek. Segíteni kell a serdülőket, a fiatal felnőtteket is.

Nagyon hamar megmutatkozott, hogy a rendezvényeinken elsősorban a 14 éven aluliakat tudtuk megszólítani a programokkal. A résztvevő középiskolások alacsony számának másik oka, hogy ebben a korban már inkább saját programot szeretnének a fiatalok.

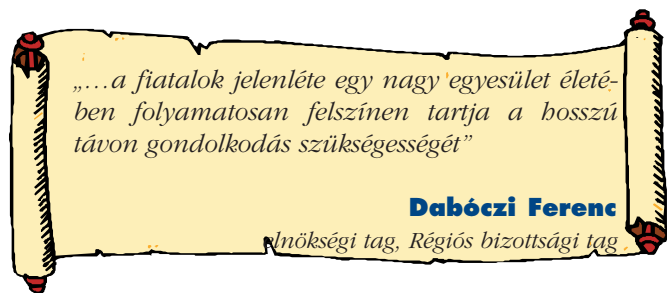
Próbálkoztunk sok mindennel. A legjobbnak a fiatalokra bízott, csapatban végzett munka látszott. Az egyesület helyi vezetői jelezték, hogy fiataljaiknak az ország számos településén nincsenek értelmes, jó programjaik. Nincsen találkozá-

si lehetőségük. Sokfelé próbáltak ifjúsági klubokat szervezni. A fiataloknak különösen is szükségük van arra, hogy hasonló élethelyzetű, élettapasztalatú, értékrendű közösségük legyen. A maguk értékrendjében így erősödhetnek meg.

Ne feledjük, hogy a nagycsaládosok a társadalom egy kisebbségét alkotják. Szeretnénk, ha ez az életpárti életszemlélet nem maradna kisebbségi, hanem átjárná a társadalom gondolkodását. Ez nem jelenti azt, hogy mindenkinek nagycsaládosnak kell lennie, de azt igen, hogy ne érje gáncs, előítélet a nagycsaládokat, valamint család- és gyerekbarát legyen a közgondolkodás. Ahhoz, hogy a közgondolkodás megváltozzon, szükség van bátor fiatalokra is, akik megtapasztalván a családi élet értékeit, hitelesen képviselik azokat.

Van még két másik szempont, amit fontosnak tartok. Az egyik az, hogy közösségihiányos világunkban jó valahová tartozni, ahol megértésre és barátokra találunk. A másik pedig az, hogy néhány év múlva a mostani fiatalok kezében lesz az ország gondja. Egy civil szervezet keretében lehet legjobban felkészülni a társadalmi, közéleti szerepvállalásra. Ha sok családbarát közéleti ember nevelődik, akkor remélhetjük, hogy a társadalmunk is jobba lesz.

Az Ifjúsági Tagozat megkezdett munkájához szívből gratulálok (Veszprémben tapasztaltam belőle egy kicsit).

A NOE hármas céljából indulnék ki.

Érték: őrzés és felmutatás. Az alapvető dolgunk nekünk, „öregeknek” ezzel kapcsolatban vonzóvá tenni a fiatalok számára a nagycsaládos életformát. Két szinten is át kell adni az örökséget: agyilag, hogy értsék és tudják, mi az érték a nagycsaládban, és minta szintjén, hogy lássanak a fiatalok hiteles, nem konfliktusmentes, de élhető, boldog házasságokat és olyan családokat, amelyek követhető például szolgálhatnak a számukra. Azt hiszem, a fiataloknak nem kell különösebben készülniük a nagycsaládos jövőjükre, hanem egyszerűen „értelmezési tartományban” kell csak tartaniuk a több gyereket és az élő házasságot, amikor párt keresnek, a jövőjüket tervezik. Például amikor iskolát vagy szakmát választanak, azzal is gondolnak, hogy család mellett hogyan lehet majd azt csinálni.

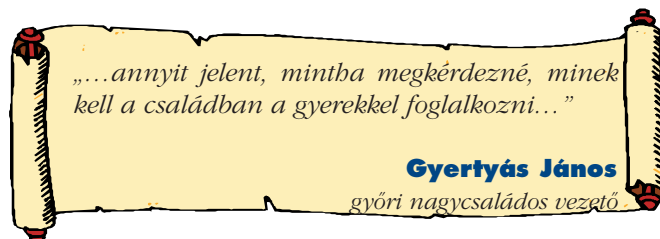
A fiatalok tevékenyen bekapcsolódhatnak ugyanakkor azokba a programokba, amelyek az értékfelmutatás céljából szerveződnek, ilyen például a családkongresszus – és úgy gondolom, ez legutóbb Veszprémben szépen meg is történt.

Érdekvédelem. Ez országos szinten a NOE központjában zajlik, egy viszonylag kisebb önkéntes csoport foglalkozik

ezekkel a kérdésekkel, amelyek meglehetősen nagy szakértelmet és sok időt igényelnek. Azt nem látom, miképpen kapcsolódhatnak bele a fiatalok ebbe a munkába. Az viszont hasznos, ha látják, a szüleik szélesebb közösségben gondolkodnak, a saját településükön bekapcsolódnak a közügyek intézésébe, ott küzdenek a családok érdekeiért, és hajlandók áldozatot hozni a közös ügyekért, mégha ez néha a saját családjuktól is vonnak el időt. Azt hiszem, ez a (bizonyos határon belüli) „időlopás” a továbbadott mintán keresztül bőségesen megtérül a gyereknevelésben: a gyerekeiknek is nagyobb felelősségtudatuk lesz, kialakul bennük a szolidaritás, a közösségfogalom.

Közösség. Erre persze a fiataloknak is megvan a maguk igénye, és a „hasonló hasonlóknak örvend” elv alapján valószínű, hogy a nagycsaládból érkezők jól érzik magukat egymás társaságában, hiszen ez – nagy valószínűséggel – egyfajta közös értékrendet is jelent az alapokat tekintve. Ha kellően nyitottak a nem nagycsaládosok felé is az ilyen helyi társaságok, jó talajt jelenthetnek a későbbi nagycsaládok gondolatának elültetése szempontjából.

A fiatalokkal való foglalkozás önmagában is jót tesz az idősebb generációnak: amikor az értékekről beszélnek, szembesülniük kell saját életükkel, törekedniük kell a hitelességük megőrzésére, és sok-sok visszajelzést is kaphatnak a fiataloktól, ami megtartja őket élőnek, fejlődőnek. A fiatalok jelenléte egy nagy egyesület életében folyamatosan felszínen tartja a hosszú távon gondolkodás szükségességét és a jövőbe vetett reményt, az azért vállalt felelősséget.

Miért van szükség Ifjúsági Tagozatra?

Azt hiszem, másfél év alatt elég sok kiégett, kifulladt, kiöregedett nagycsaládos egyesületet, csoportot láttam leépülni, megszűnni, kiürülni ahhoz, hogy megértssem, a soron következő generációk bevonása, felkészítése, tudatformálása nélkül a NOE is túljut a fejlődése csúcán, kipukkadhat, mint a léggömb.

Akinek ezt magyarázni kell, az kb. annyit jelent, mintha megkérdeznék, minek kell a családban a gyerekekkel foglalkozni...

A NOE is egy nagy család, számomra legalábbis az.

Utánpótlás KELL, de nem csak mennyiségben, hanem megfelelő értékrenddel és tudattal.

Az IT KELL, elsősorban nem a fiataloknak, mert nekik bőven van más lehetőségük a szabadidejük eltöltésére. Az IT nekünk, vezetőknek, „látó embereknek” kell, hogy a NOE zászlaja alatt vállalt értékközvetítés számára a megfelelő táptalajt megteremtjük!

Ahhoz, hogy egy társadalom (közösség) fejlődjön, ahhoz be kell fektetni, és a legjobb befektetés, amit tehetünk, hogy az ifjúság fejlesztését, fejlődését támogatjuk.

„...milyen szépek és jólelkűek, akkor azt gondoltam: igen, ezt meg kell mutatni minél több fiatalnak: ennyien vagytok, és jók vagytok.”

Varga Judit

kiskunhalasi nagycsaládos vezető

Kiskunhalas kisváros, itt a fiataloknak nem sok lehetőségük van a tartalmas szórakozásra: presszók, kocsmák és egy elhíresült diszkó a választék. Régi vágyam, hogy alternatívát kínáljunk a helybéli fiataloknak, illetve, hogy helyet/alkalmat teremtsünk, ahol megismerhetik egymást és persze önmagukat is egy kicsit jobban. Amikor az orosházi találkozón láttam a nagycsaládos fiatalok csapatát: hogy milyen sokan vannak, milyen szépek és jólelkűek, akkor azt gondoltam: igen, ezt meg kell mutatni minél több fiatalnak: ennyien vagytok, és jók vagytok. A pozitív példát szeretném bennük erősíteni: jó együtt lenni, jó egymásért tenni. Hiszen ők a szüleiket nap mint nap látják, értik, tudják, miről van szó. Az anyémeknek sem kellett külön elmagyaráznom, miért jó ebbe a közösségbe tartozni: ott voltak, és még szeretnének együtt lenni a többiekkel. Ezért igyekszem elérni, hogy itt, Halason is találkozhassanak az IT tagjai, amely alkalomra a „mi” fiataljaink nagyobb számban el tudnának jönni, és ahol ők is kedvet kapnának a közösségünkhöz való aktív kapcsolódásra. Jó lenne, ha legalább kistérségi szinten elindulna ez a folyamat!

„...mert ők a jövőnk, nem csak kisgyermekként, hanem kamaszként, fiatalokként is!”

Ozorai Ildi

veszprémi nagycsaládos vezető

Miért van szükség az Ifjúsági Tagozatra? Elgondolkodtam, és visszaidéztem, amikor először fogalmazódott meg az a kimondatlan kérdés, hogy „mit kezdünk a fiatalokkal?” A kérdés groteszk, de számtalanszor beszélünk róla mi, egyesületvezetők is egymás között, hogy mi legyen azokkal a 14 év feletti fiatalokkal, akik nem akarnak már kézműveskedni, nincs türelmük kivárni, amíg a kisebbek kigondolják a választ, eljönne a programokra, de az első kérdésük: ki lesz ott, kivel fogok beszélgetni... Úgy gondolom, ezek a kérdések szinte minden egyesületben, a programok előtt és közben elhangzanak. Kik ezek a "problémás" fiatalok? Ők bizony a mi gyermekeink, akik karonülő korukban már részt vettek az egyesületi családi programokon, ők azok, akikkel együtt mozogtunk, és velük mutattunk példát másoknak, hogy együtt a család, ők azok, akik szemünk láttára serdültek, kamaszodtak. Mit nyújthatunk nekik? Hisz ők szívesen vannak velünk, de már elégük van a generációkon ismétlődő gyermekprogramokból. Ők már más programokat szeret-

nének, de úgy, hogy velünk maradhassanak, velünk tölthessék a szabad idejüket. Ezeket a gyerekeket lehet összefogni az Ifjúsági Tagozatba. Az egyesületek feladata, hogy megfelelő ember irányítsa a fiatalok programját. Ha ügyesen szervezzük, irányítjuk programjait, őbelőlük lesznek az első kérdezők: "mikor megyünk nagycsaládosozni"? Amikor pedig összeértek, lehet indítani a gyermektáborokat az ifisekkel, be lehet vonni őket a civilnapokban, és jó példa volt erre a Családkongresszus, ahol az ifik mindenhol ott voltak. A bölcsiben és oviban, az internet teremben, az étkezőnél, az előadásokon, információt adtak, vagy csak segítettek, jelentkezőket írtak össze, de a lényeg, mindenütt ott voltak, hol élmezőnyben, hol háttér munkában. Sokat segítettek! Már nem tudnám elképzelni nélkülük az egyesületet! Kellenek nekünk, mert ők a jövőnk, nem csak kisgyermekként, hanem kamaszként, fiatalokként is!

CSÓRA CIPŐ KFT.

Telefon: 52/426-001

MÁRKÁS IMPORTCIPŐK

Új és felújított cipők!

Szenzációsan olcsó áron!

Nagyobb üzleteink:

DEBRECEN

■ Bartók Béla út 17.

■ Csapó u. 13.

BUDAPEST

■ XVII. ker. Pesti út 237.

(a Home Center területén)

MISKOLC

■ Szentpáli u. 9.

BÉKÉSCSABA

■ Szabadság tér 1-3.

NYÍREGYHÁZA

■ Pazonyi út 37.

KISVÁRDA

■ Várady u. 33.

Jó cipőt, jó áron, Csórától!

Croeso i Gaerdydd

azaz Isten hozott Cardiffban!

Szeptember 27-én, szombaton hajnali fél hatkor egy álmos, de mégis igencsak lelkes kis csapat gyülekezett a Ferihegyi repülőtéren. Mind a heten Cardiffba igyekeztek, ahol a Nemzetközi Gyermekjóléti Fórum (IFCW) rendezte éves konferenciáját, valamint a Eurochild nevű szervezet tartott szemináriumot. Öt fiatal – Domján Dóri Szikáncsról, Kovács Péter Pécsről, Simon Balázs Gödöllőről, Vigyázó Lilla Budapestről, Zainkó Gábor Monorról – és két kísérőjük – Kormosné Debreceni Zsuzsa és Ifkó M. Judit a NOE Titkárságról – hét óra körül emelkedett a magasba, telve izgalommal és várakozással: vajon milyen feladatok várnak ránk Walesben, eléggé felkészültünk-e, hogy sikerül majd megértetni magunkat a többiekkel?

Az aggodalmaktól legkésőbb az első este elbúcsúztunk. A kötetlen ismerkedést játékokkal tették színesebbé walesi vendégfogadóink. Már ezen az estén világossá vált, hogy a walesi és az angol nyelv nem sok hasonlóságot mutat – mint ezt az írás címéből is láthatjuk. Egyetlen szerencsénk, hogy jelenleg a népesség csak egy igen kis százaléka beszéli a walesi nyelvet, de – mint később megtudtuk – a kormányzat nagy erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy minél többen újra megtanulják őseik nyelvét. Az ifjúsági szállás, ahol egy hétig „táboroztunk”, szintén olyan intézmény, amelyben rendre tartanak walesi nyelvkurzusokat, walesi nyelvű gyermekfoglalkozásokat. Ennek köszönhetően minden kétnyelvű volt, így a hét végére már mindenki kívülről fújta: 'level daj', azaz második emelet – walesiül.

Vasárnap az előző napon összerázódott csapat a másnapi konferencián való szereplésre készült Cardiff újonnan épített Millennium Centerében. A fiatalok megbeszélték, hogy mit várnak a konferenciától, mi az, amit a konferencia résztvevőinek el akarnak mondani.

Az esti kulturális program alatt minden csapat bemutatót egy számára kisorsolt másik résztvevő országot, illetve maga is bemutatta saját hazáját. Nekünk Ciprus bemutatása volt a feladatunk, amit Gábor vállalt: remek prezentáció keretében mondta el az országra vonatkozó tudnivalókat. Péter a ma-

gyar történelem és a magyar nyelv ismertetésére vállalkozott. Lilla azokról a magyar királylányokról beszélt, akik hatással voltak az európai történelem alakulására. Balázs szólt a világhírű magyar tudósokról és feltalálókról. Végül Dórinak köszönhetően a résztvevők a magyar konyha remekeivel és hungarikumjaival ismerkedhettek – sajnos csak kép formájában... A prezentáció végén azért ehető kóstolót is kaptak a többiek, azaz a Ciprusról érkezett négy fiatal és kísérőik, a három német fiú és tanáruk, valamint vendéglátóink, a walesi Funky Dragon nevű szervezetet képviselő négy fiatal. (A walesieknek ősi, mitikus állatuk a sárkány, így nem csoda, ha Funky Sárkánynak hívnak egy ifjúsági egyesületet).

Hétfőn reggel volt a kis csapat első nagy megmértetése: a nemzetközi konferencia megnyitója során a fiatalok felolvasták a konferenciával szemben támasztott elvárásaikat, melynek fő eleme volt, hogy az ott elhangzott elvi megállapításokat a résztvevők saját hazájukban tettekké formálják.

Ezen a napon még egy nagy feladat várt a fiatalokra: elő kellett készülni a másnapi találkozásra a gyermekjogi biztosokkal (ombudsmanokkal). A fiatalok tíz területet emeltek ki, melyekkel szerintük az ombudsmanoknak feltétlenül foglalkozniuk kell: a magyar csapat által kidolgozott két kérdés a fiatakorúakat érő stressz, depresszió és öngyilkosság, valamint a fiatakori terhesség volt. Az első témánál Balázs és Péter közreműködésével elmondtuk, hogy nagyon fontos az olyan programok léte, amelyek a fiatalokat segítik a stresszhelyzetek, konfliktusok, az iskolai terhelés okozta nyomás feldolgozásában, és megelőzik a meggondolatlanul elkövetett öngyilkosságokat. A fiatakori terhesség témáját Lilla és Dóra ismertette. Felhívták a figyelmet arra, hogy mekkora szerepe van a családi és iskolai nevelésnek, amely nem csupán a szexualitás fizikai részével foglalkozik, hanem lelki vonatkozásaival és a személyiségre, ill. az egész további életre gyakorolt hatásaival is; hogyan segíthetnek a kortárs csoportok a szexuális érésben, illetve rámutattunk, hogy az abortusz nem jelent megoldást ebben a helyzetben (sem). Azt is megemlítettük, hogy a megelőzéssel, illetve a bajba jutottak segítségével foglalkozó civil szervezeteket támogatni kell.

Este nagy megtiszteltetésben volt részünk: a cardiffi kastélyban tartott fogadáson vettünk részt, ahol találkozhattunk a város polgármesterőjével, és megnézhettük a csodaszép kastély belső teremt is.

A keddi reggeli szereplést nagy izgalom előzte meg, hiszen sok-sok ember előtt kellett idegen nyelven beszélni egy hivatalos témáról. Fiataljaink azonban fantasztikusan teljesítettek, és joggal söpörték be a rengeteg dícséretet, amit a konferencia résztvevőitől kaptak.

A nagy munka után jól jött egy kis pihenés – a közelben lévő, ma már csak múzeumként szolgáló bányában tettünk látogatást, ahol sok érdekességet hallottunk a bányászok

életéről, a szénfejtésről és a bányák működéséről, valamint csontig hatoló tapasztalatokat szereztünk a walesi dombok közt uralkodó széljárásról.

Még szerencse, hogy a bányában nem lettünk szénporosak, hiszen este a Gyermekjóléti Fórum gálavacsorájára voltunk hivatalosak. Kis csapatunk megilletődve ült a gyönyörűen megterített, gyertyafényes asztalnál, és mindenki azt találgatta, hogy mi lehet az a csonka kúp alakú rózsaszín, állítólag ehető készség a tányérunkon. A megszeppent ifjak azonban teljesen feloldódtak, amikor a helyi tánczenekar húrjaiba csapott, és régi rock-and-roll számokkal szórakoztatta a táncra perdülő közönséget.

A szerdai napunkat még a csöpögő eső sem tudta elrontani. Délelőtt egy közeli, St. Fagan's Centernek nevezett skanzenben jártunk, ahol megnézhattuk a múlt századbéli helyi bányászok életének korhű emlékeit. Volt ott lakóház, vegyesbolt, fotográfus, bányász művelődési ház, kakasviadalk tartására használt csarnok és ezerféle más érdekesség.

Este újra vendégek voltunk: az IFCW konferenciának a walesi parlament épületében tartott zárófogadásán jártunk. (Viccesen mondtuk is: egyik fogadásról rohanunk a másikra, lassan úgy érezzük magunkat, mint az angol királynő.)

Délután sem tétlenkedtünk: a következő napi Eurochild szemináriumra készültünk. Nagy feladat állt előttünk, hiszen magunknak kellett egy workshop-ot tartani „Fiatalok részvétele a közösségi és politikai életben” címmel. Teljes elánal dolgoztunk ezen a feladaton. Mindenki kivette a részét a munkából. Este 10 óra körül walesi vezetőnk, Phil megsajnálta a kornyadozó csapatot, és néhány pizzával járult hozzá a nehézségek leküzdéséhez. Új energiát nyerve Peti még átírta a másnapi prezentációt, Lilla és Dóri kidolgozta a hozzászólásunkat a „Részvétel a családi életben” témában, Balázs a „Részvétel az iskolai életben” témához tartozó mondanókat szedte csokorba, Gábor pedig fáradhatatlanul idézte fiatal parodistáinkat, aminek hallatán mindenki jobb kedvre derült.

A „Részvétel a közösségi életben” című, általunk tartott workshop nagyon jól sikerült. Péter remekül adta elő a bevezető prezentációt, amelyben bemutattuk, hogy a család a közösségi részvétel első terepe. Itt tanulja meg a gyermek, hogy nem egyedül van a világban, hanem családtagok, társak veszik körül, akikhez alkalmazkodnia kell. Nem az övé minden, hanem meg kell osztania a dolgokat másokkal. Nem csak neki vannak vágyai, kívánságai, hanem a többieknek is, amit figyelembe kell venni. Mindezeket egy családban, főleg egy nagycsaládban nagyon hamar megtanulja egy kisgyerek. Szóltunk arról is, hogy a NOE-ban a gyerekek belenőnek a közösségbe, hiszen szüleikkel kicsi koruk óta járnak a különböző rendezvényekre, így az „anyatejjel együtt” szívják be a közösségi élet alapjait. A tartalmas bevezetőt követően a műhely résztvevői élénk egyetértésüket fejezték ki a család fontosságát illetően, és hasznos beszélgetés alakult ki.

A hatalmas megmérettetés után jól esett az esti „lazítás”: a Eurochild által rendezett vacsorán vettünk részt, ahol mindenki kötetlenül beszélgethetett az asztalnál mellé került résztvevővel.

A pénteki nap a hét kiértékelésével telt. Összegyűjtöttük, hogy kinek milyen élményei kötődnek az egyes napokhoz és eseményekhez. Lassan előkerültek a hét végére már feledésbe merült érdekes, vicces, kellemes emlékek. Például az, hogy a taxisofőr, aki az egyik fogadásra szállítmányozta a csapat egyik felét, magyar volt. Meg az, hogy első nap mindenki döbbenet nézte a reggelire feltálalt, gőzölgő paradicsomos babot. Ez a hatodik nap magasságában már fel sem tűnt. Vagy az, hogy a gálavacsorán a megszokotthoz képest háromszor annyi evőeszköz volt.

Dél körül elkezdődött a búcsúzkodás, hiszen a ciprusi csoport akkor utazott haza. Délután még mindenki elintézhette a családtagoknak szánt ajándékok megvásárlását, megkereshette a legkedvezőbb narancslekvár- és teához való angol keksz-lelőhelyet. Este a lazításé volt a főszerep. Az elején említett Funky Dragon nevű szervezet fiatal tagjaival voltunk bowlingozni. Sajnos be kellett látnunk, hogy ezen a téren van még mit fejlődnünk, de a következő adandó alkalomra a bowling tudásunkon is csiszolunk még.

Szombaton délelőtt mindenki az ajándékokkal teletömött, reménytelenül lecsukhatatlan bőröndjével volt elfoglalva, de a végén sikerrel jártunk, hiszen 10 óra felé már a Londonba tartó buszon ültünk. Késő este, nagyon fáradtan, de tele élménnyel érkeztünk haza.

Azt hiszem, hatalmas lehetőség volt ez az utazás a magyar fiatalok számára. Megismertek egy új várost, egy új kultúrát. Megismerték a büszke walesieket, akik nem győzik hangsúlyozni, hogy ők nem angolok, hanem walesiek. Rengeteget beszéltek angolul, megtapasztalhatták, hogy ha valamit el akarnak mondani, akkor a két egység nyelvi kompetenciát kiegészítheti négy egység lelkesedés és négy egység kreativitás, aminek eredményeképpen a legképtelenebb dolgokat is el lehet magyarázni egy számunkra idegen nyelvet beszélő embernek. A fiatalok megismerték a konferenciák és különféle tanácskozások rendjét. Megtapasztalták az ottani munka hogyanját és mikéntjét. Találkoztak más kultúrák fiataljaival, megismerhették az ő gondolkodásmódjukat, életüket.

És ami a legfontosabb: jó hírért vitték Magyarországnak. Mert fantasztikus színvonalon és összeszedetten dolgoztak, mert igazi „européerek” voltak viselkedésben, kulturáltságban. Mert túllépve minden személyes korlátjukat, megállták helyüket egy felnőttekre szabott világban. És még arra is jutott erejük, hogy akik németül is tudtak, igazi NOE-s lelkülettel segítsék a német fiatalokat, akik nehezen tanuló, hátrányos helyzetű fiúk voltak, s akiknek az angol bizony komoly gondot okozott. Így aztán a szolidaritás megélése mellett arról is közvetlen igazolást kaptak, hogy Európában tényleg szükség lehet legalább két nyelv ismeretére.

Reméljük, hogy a Cardiffban kötött ismeretségek és barátságok nem szakadnak meg, hanem folytatódnak. Ennek egyik állomása lesz a november elején Budapesten rendezett konferencia, amire meghívást kaptak a walesi program résztvevő fiatalok is.

Így hát: Anastasia, Christina, Sotiris, Marios, Helen, Craig, Damien, Mike, Sven, Ullrich, Sebastian és Patrick – szeretettel várunk Titeket Budapestre!

Ifkó M. Judit

Szeretem? Utálom?

Van néhány házimunka, amit kifejezetten utáltam (nem tudom érzésemet szebb szóval kifejezni). A legborzalmasabb volt számomra a vasalás és az elszakadt holmik javíthatása, a stoppolás, a gombfelvarrás. Jobban szerettem azokat a munkákat, amelyek inkább sürgést-forgást igényelnek, nehezemre esett hosszabb ideig egy helyben ülni vagy állni, és a hátam is gyakran megfájdult. Amikor csak tehettem halogattam, hogy bele kezdjek.

Egy ideje azonban érdekes dolgot vettem észre: hol egyik, hol másik gyerekem mellém ül, ha ilyen munkát végzek, és egy ideig (látszólag) nézegeti, mit csinállok, majd elkezdi mesélni erről-arról, iskoláról, a barátokról, problémákról, örömeikről. Olyan dolgokat is elmesélnek, amelyekről nem könnyen beszélnek.

Elgondolkodtam, vajon miért lehet, hogy pont ezt az időszakot választják ki, hogy lelkükön könnyítsenek. Valószínűleg sokat izgek-mozgok, hisz a nagycsaládban mindig akad tennivaló, ezért a kamaszgyerekeknek nem könnyű olyan időpontot találni, amikor spontán megszólíthatnak és számíthatnak arra, hogy teljes figyelmemet nekik szentelem. Az meg néha már ciki nekik, hogy azt mondják: „Anyu, ülünk már le beszélgetni.”

A „Mért lógatod az orrod, mi bajod van?” típusú kérdésekre, pedig sokszor azt a választ kapom, hogy „Semmi”. Puff neki! Lehet, hogy nem jókor kérdeztem?! Vagy túlságosan direkt a kérdés?!

Amikor vasalok vagy varrogatok, csak a kezem dolgozik, a fejem és a gondolataim a gyerekek rendelkezésére állhatnak. Végre egy helyben vagyok, nem kell utánam szaladgálniuk. És talán, ami a legfontosabb, az egész helyzet olyan fesztelen. „Véresen” komoly dolgokról tudunk így beszélgetni, mintegy mellesleg, hiszen most nem beszélgetni ültünk le, én csak vasalgotok, varrogatok... A ruha ráncával egy időben a lelkükről is lesimogatom a gyűrődéseket, megpattant szálakat hozok helyre, és ez csodálatos munka.

Mostanában azon kapom magam, ha valamelyik arcát gondterheltnak látom, előhalászok néhány stoppolni valót, vagy a vasalódeszkát és várom, hogy mellém telepedjen és elkezdődjön az én igazi munkám...

Karikó Éva

Őszidő

Nyolcvanhárom éves öregasszony vagyok (Kedveském, nem kell szépíteni!), nyolc gyereket szültem, ebből hatot neveltünk fel. Az egyiket négyhetesen, a másikat motorbalesetben veszítettük el. Tizenhat unokám van.

Sokan kérdik, hogy tudtam tisztességesen fölnevelni ennyi gyereket azokban a szörnyűséges években. Hál' Istennek, ti el sem tudjátok képzelni, milyen idők voltak azok. A férjem háborúban, majd egy évig azt se tudtam, él-e, én otthon a gyerekekkel, a földdel. Magam se tudom, hogy bírtam.

De mondok én neked valamit, hogy is

bírtam: Emlékszem, apám fiatalember korában egyszer kivagyiságból fogadást kötött, hogy lesz, ami lesz, ő bizony felemel egy marhát (tehenet), de majd úgy egy év múlva. Nem sokára született is egy kis borjú, és apám mindennap felemelte, volt, hogy többször is (szegény borjú hozzászokott apám hóbortjához, jámborul túrta). Ahogy nőtt a borjú, úgy erősödött apám is, és a végén egy év múlva megnyerte a fogadást.

Azt hiszem, én is valahogy így bírtam ki. A bajok, nehézségek nem egyszerre jöttek, hanem lassan, aprózva, ahogy a gyerekek is egyesével születtek, nem

egyszerre mind a nyolc. A nagyobb gyerekek besegítettek, ha sok dolog volt, iskolába se ment mind. Egy tanító tanította az összeset, a kisebbek fölirták a feladatot, amikor a nagyobbak végeztek a munkákkal, bepótolták a hiányzást. Én elvégeztem, amit aznapra rám mért a Jóisten. Este lefeküdtem, reggel újra kezdtem. Ha egyszer is elhagyom magam, nem bírtam volna tovább csinálni. Hát, valahogy így! Kedveském, azt hiszem, nem csináltam mást, csak én is, mint az apám, minden nap fölemeltem a borjút.

Lejegyezte: Karikó Éva

Történet az erőszakmentes nevelésről

Dr. Arun Gandhi, Mahatma Gandhi unokája és az Erőszakmentesség Intézetének alapítója Puerto Ricóban június 9-én elhangzott előadásában a következő történetet mesélte el az erőszak kerüléséről a nevelésben.

16 éves voltam, és Dél-Afrikában, Durban-tól 18 km-re laktam a nagyapám alapította intézetben szüleimmel, egy cukornád ültetvény közepén, távol a várostól, ahol még szomszédok sem voltak. Két nővérem és én szívesen mentünk a városba, moziba, vagy hogy meglátogassuk a barátainkat. Egy nap apám megkért, hogy vigyem be a városba egy egésznapos konferenciára. Boldogan kaptam az alkalmon. Minthogy a városba mentünk, anyám adott egy listát, hogy milyen élelmiszereket vegyek, és mivel egész nap ott kellett maradnom, apám megkért, intézzek el néhány dolgot, például vigyem el a kocsit a szervizbe.

Mikor apám kiszállt a kocsiból, azt mondta: – Délután ötkor itt találkozunk.

Sietve elintéztem az elintézendőket, aztán egyenesen a legközelebbi moziba mentem. Annyira elmerültem egy kétrészes John Wayne film nézésében, hogy teljesen megfeledkeztem az időről. Már fél hat volt, mikor eszembe jutott apám. Azonnal rohantam a garázsba, és onnan sietve a megbeszélt helyre hajtottam. Mire odaértem, már majdnem hat volt. Aggódva kérdezte: – Miért késtél?

Annyira szégyelltem, hogy egy western film miatt késtem, hogy azt mondtam:

– Még nem volt kész a kocsi, arra vártam. Nem tudtam, hogy apám közben már felhívta a garázst.

Mikor rajtakapott a hazugságon, így szólt:

– Valamit elrontottam a nevelésedben, hogy nem bízol bennem, és nem mered

megmondani az igazat. Meg kell gondolnom, hol követtem el a hibát, ezért inkább gyalog megyek haza.

Ezután felvette a kabátját és a cipőjét, és elindult hazafelé a sötétben, a többnyire kivilágítatlan, kövezetlen úton. Nem tudtam otthagyni, ezért a közel öt és félórás úton mögöttem vezettem, és néztem, hogy vívódik a bolond hazugság miatt. Elhatároztam, hogy soha többé nem hazudok. Sokszor gondolkodom erre az esetre, és elgondolom, hogy ha akkor apám a szokásos módon megbüntettetett volna, ahogy általában a gyerekeket, vajon tanultam volna-e az esetből bármit is? Apám egyszerű erőszakmentes magatartása olyan erős hatással volt rám, hogy ma is úgy emlékszem az esetre, mintha tegnap történt volna. Ilyen nagy az erőszak kerülésének hatalma.

A zene olyan nyelv, amit mindenhol értenek

A zenetanulásról SZÁSZ Józsefné RÉGER JUDIT Pro Urbe, Apáczai Csere János- és Pro Cultura Renovanda Hungariae-díjas hegedűtanárnőt, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem didaktika és gyakorlatvezető tanárát kérdeztük.

Egy átlagos gyerek majd' annyi időt tölt az iskolában, mint a felnőtt a munkahelyén. Hazaérve el kell készíteni a szóbeli, írásbeli feladatokat, szükség lehet különórákra, sportoljon is, és nem árt, ha nyelvet is tanul magas színvonalon a gyerek.

■ *Érdemes-e még zeneiskolába is beírni, ami beti plusz 3-4 óra elfoglaltságot jelent?*

Természetesen azt mondom, hogy igen, de ehhez fontos, hogy a gyerek valamilyen szinten motivált legyen. Keltsük fel az érdeklődését, de ne erőltessük!

Fontos a család támogatása is, szülői háttér nélkül lehetetlen zenét tanulni, kivéve, ha a gyerek „veszettül” ragaszkodik hozzá.

A zenetanulás űrt tölt ki, mégpedig azzal, ami a mai életben hiánycikként mutatkozik: az érzelmi élet nevelésével. Mindenki az agyat műveli, állandóan az elmét csiszoljuk, ugyanakkor lelki életünk fejlesztése háttérbe szorul.

Mivel a zenélés manuális elfoglaltság is, sokat javít a közérzetünkön, hogy alkotunk. Hosszú az út addig, míg valaki egy hangszert élvezhetően meg tud szólaltatni, de a szép élmény, amit ő hoz létre, nagyon sokat jelent.

A zene az agyat is mozgatja. Fejleszti a memóriát, és önfelegyenre, kitartásra nevel.

A kottaolvasás önmagában egy új nyelv megtanulása. A zene olyan kifejező eszköz, amit ráadásul mindenhol értenek.

Ha sikerül jó tanárt találni, aki képes alkalmazkodni ahhoz, hogy a mai generáció egészen más, mint akiket 10-20 évvel ezelőtt tanított, akkor a gyerek is nagy valószínűséggel megszereti a zenét. Ugyanis hihetetlenül megváltozott a világ abban a tekintetben is, hogy a zene fontossága csökkent, háttérbe szorult. A szocialista időkben a zenetanítás egészen kiemelt program volt. Még élt Kodály Zoltán, aki a görög nevelési ideált követte, ahol a zene nélkülözhetetlen része volt a nevelésnek, a teljes életnek. Tűzön-vízen keresztül meg akarta valósítani az eszmét: „A zene mindenkié!” – ez működött is addig, amíg ő élt, utána pedig zuhanó repülésben csökkent a lehetőség, hogy megvalósulhasson az álma: a zenei általános iskolák töredéke maradt csak meg két kézen megszámálható helyen, mert elvették a helyüket a sokféle nyelvi, informatikai és egyéb tagozatos iskolák.

■ *Van-e olyan gyerek, akinek nem ajánlható a zenetanulás?*

Merész dolog erről általános véleményt mondani, mert amikor az ember találkozik egy gyerekkel, nem mondhat róla ítéletet. Egy gyerek különböző szituációkban különféle-képpen viselkedik.

Régebben minden gyerek el tudott énekelni egy dalt, most már nem. Ha a gyerek egy hangot sem tud énekelni, akkor először szolfézásra járjon!

Nem minden gyerek alkalmas hangszertanulásra, és nem is biztos, hogy arra alkalmas, amit választanak neki: lehet valaki nagyon rossz hegedűs, de kiváló fúvós válhat belőle. Vannak alkati sajátosságok, amiket tekintetbe kell venni.

Sajnos, az is igaz, hogy egyre kevesebb gyerek jelentkezik, mert működnek az előbb említett elszívó erők. Ezért nincs miből válogatni: ha a gyerek hegedűre jelentkezik, akkor oda veszik fel, és lehet, hogy sem a tanár, sem a gyerek nem jár ezzel jól.

Ha egy gyerek felvételre jelentkezik, nem szabad elküldeni, esélyt kell neki adni, és neki is ki kell próbálnia magát. Adva van két év, amikor a hangszeres előkészítők zajlanak, és azalatt sok minden kiderülhet, sok képesség kibontakoztatható – csodálatos felfedezés ez a gyerek és a tanár számára is.

■ *A zenész szülők gyerekeit leszámítva a legtöbb gyerek általában első osztályban kezdi a zenetanulást. Jó időpont ez, vagy esetleg érdemes várni még egy-két évet, amíg beletanul az iskolai élettel járó nagyobb kööttségekbe, elvárásokba?*

Az első osztályban a gyerek hatalmas sokkot kap azzal, hogy minden nap ülnie kell négy-öt órát, figyelnie kell, cipelnie kell a táskát, meg kell ismerkednie újabb felnőttekkel, egy csomó gyerekkel. Értelmes, jól szocializált, jól kondicionált, szuper gyerekek kiborulnak, a hegedűórán alig tudok velük valamit kezdeni, némelyek lefekszenek a földre, ott hengergőznek, mint egy csecsemő. Azt mondtam az egyik ilyen kislánynak, hogy ő lesz a tanító néni, így sikerült felállítani és „munkára fogni”.

A gyerekeknek először az írást, olvasást kell megtanulnia. Rátenni még azt a terhet, hogy a kotta nyelvét is tudja, én soknak tartom. Azt tartanám jónak, ha olyanfajta zenei előképzettséggel lenne, ahol sokat énekelnek, nincs írásbeliség, csak sok játékos gyakorlat, hogy felkeltsék a gyerek érdeklődését, és ahol hangszerbemutatók vannak. Csak ezután kezdeném el a hangszeroktatást, és akkorra talán kiderülne, hogy milyen hangszerhez van affinitása.

■ *Mi alapján válasszunk hangszert?*

Hangélmény alapján kellene választani. Vigyük olyan helyekre, ahol sokféle hangszert hallhat, figyeljük, mi tetszik neki! A gyerek ösztönösen jól szokott választani – jobb, ha ő dönt, mintha a szülő. A tanár is segít különféle játékos gyakorlatokkal, hogy meg tudja ítélni, mire alkalmas.

■ *A tanórákat természetesen a tanár irányítja. Az otthoni rendszeres gyakorlás a gyerek vagy a szülő felelőssége? (Sok gyerek nem gyakorol, ha nem nógatja a szülő.)*

Kicsi korban a szülőnek partnerré kell válnia a gyakorlásnál, hisz gyakorlás nélkül a zenetanulás sem megy, mint ahogyan a matematika vagy a nyelvtanulás sem. A játékidét kell feláldoznia, ezt az áldozatot csak a megszállottak, a rendkívül tehetségesek hajlandók maguktól megtenni, akik számára a zene maga a játék.

Személyes kapcsolattal lehet elősegíteni, hogy hajlandó legyen a gyerek gyakorolni. Az első tanár, épp úgy, mint az általános iskolában, nagy hatással bír, megadja az alaphangot a zenéhez való hozzáálláshoz. A túlzott szigor, a magas követelmény nem szerencsés, az empátia, a gyerekekkel való jó viszony, a következetesség igen.

Az otthoni gyakorlás a tanár felelőssége is. Meg kell tanítani a gyerekeknek az otthoni „munkát”. Nem csak az a lényeg, mennyit gyakorol, nem elég azt mondani, ennyi és ennyi időt kell ezzel eltöltenie, hanem azt is, mit és hogyan csináljon.

■ *Hogyan segíthet a szülő az otthoni gyakorlás feltételeinek megteremtésében?*

A szülőnek kell segítenie abban, hogy megtalálják, mi a gyerek napirendjében az az időpont, amikor olyan állapotban van, hogy képes a zenére hangolódni, figyelni. Olyan szokásrendszert kell kialakítani a mindennapi életben, hogy a hangszerrel való játék része legyen a napi rutinnak, mint pl. a fogmosás, étkezés – legyen meghatározott idő a napirendben, amikor gyakorol.

Ezen kívül nem jó, ha a szülő túlságosan beleszól, mert elmergesítheti a gyerekekkel való kapcsolatát. Másrészt ez azzal is járhat, hogy a szülő átveszi a hangszerstanulás felelősségét. Jobban szeretem, ha tanítványaim egyedül gyakorolnak, mert akkor sokkal kreatívabbá válnak.

■ *A kamaszkor a kötöttségek ellen való lázadás ideje. Sok fiatal ilyenkor abba akarja hagyni a zene tanulást. Van-e valami recept arra, hogyan lehet átsegíteni őket ezen az időszakon, vagy engedjünk a követelésnek?*

A tanár rábeszélheti a gyereket, ha úgy érzi, hogy van benne perspektíva, ha látja benne, hogy ez csak átmeneti kedvesztés, amelyen át kell lendíteni. Tehet bizonyos engedelményeket, ha jól játszik: jöhet egyszer egy héten, könnyebb darabokat kaphat, hogy sikerélményekre tehessen szert.

Általában, ha nagyon nyögve nyelősen megy 13–14 éves korig, ha tartós az ellenállás, akkor nem érdemes forszírozni, esetleg lehet ajánlani, hogy válasszon rövidebb idő alatt megtanulható hangszerrel. A zene hobbi – ha valaki hosszú ideig nem talál benne örömet, nem erőltetném.

■ *Sok szülőben él az ambíció, hogy gyermekét zeneművészeti pályára küldje. Kinek alkalmas ez a pálya, ill. miből ítélhető meg, hogy bár ügyes a gyerek, mégsem ez az ő életútja?*

Az, hogy valaki ügyes, kevés. Ezen a pályán csak elkötelezett hivatástudattal lehet élni, és mérhetetlenül kell a pályát szeretni. Nehéz pálya, egyre kevesebb állás van, ráadá-

sul kiment a divatból. Régen aki kicsit ügyes volt, erre a pályára ment, és középszerű zenész lett belőle. Ma csak annak javaslom, aki tűzön-vízen keresztül hajlandó csinálni, aki szerelmese a hangszernek.

Ha nem a gyerek, csak a szülő ambiciózus, akkor a tanár nem sokat tehet. Ha nincs meg a tehetség, a saját belső hajtóerő, beleroppanhat, elvesztegethet éveket – bár minden veszteségnek lehet tanulsága és nyeresége, de sok keserűséget okozhat.

■ *A zeneiskolákban klasszikus, ill. jazz zenét tanítanak, miközben a legtöbb fiatal egészen más stílusú zenét szeret. Nem tervezik-e, hogy a zeneoktatás populárisabb irányt vegyen fel?*

Át kellene alakítani az egész zeneoktatásról szóló magyar gondolkodást, nyugaton más szisztéma van. Nálunk elválik a klasszikus oktatás és a jazz, és el kell menni más profilú helyre, ahol a könnyű műfajt tanítják. Nyugaton hihetetlen mennyiségű könnyűzenét kapnak a zeneiskolában, a konzervatóriumokban folyik a kizárólagos klasszikus zenei képzés.

Csak akkor jó bármilyen zenét játszani, ha jól tud játszani az ember. A mesterséget mindenképpen jól meg kell tanulni. A stílusok kombinálása is jó lehet, de csak ha már disztinváltni tud valaki.

Én nem engedek a lehetőségek szerinti legmagasabb minőségűből (alkalmazkodva a gyerek adottságaihoz), ugyanis ha nem tanulta meg a tiszta intonációt, szenvedni fog ő is és a hallgatósága is, bármilyen zenét játszik.

Mi segíthet abban, hogy a komolyzenét megkedveltsük a gyerekekkel, amikor a legtöbb fiatal a hangversenyeket unja, az operákat komikusnak tartja pl. a színpadon áriákat zengve haldokló, nagydarab Pillangókisasszonyt látva.

Erővel nem lehet átadni semmit, csak azt tudjuk megszerettetni, amit mi is szeretünk. Ha a szülő szívesen és gyakran hallgat klasszikus zenét, már sokat tett.

A gyerekeknek minden korban nagyon tiszta zenét kell adni, nem a „gagyit”. A gyerekeket a zene máshol érinti meg, mint a felnőtteket. Nagyon szívesen hallgatnak Bachot, Mozartot. Hosszú hangversenyekre nem érdemes elvinni őket, ha nem mennek kedvvel; inkább hangszerismertető, keresztmetszet bemutató előadásokra, programzenére vagy igényes gyermekdarabokra, mint pl. Prokofjev Péter és a farkas c. művére.

Nem kell megijedni, ha könnyűzenét hallgatnak a fiatalok: a fiam vad metál számokat hallgatott, hogy zengett tőle a szoba, mégis zenetanár lett belőle.

Az interjút készítette:

Sallainé Karikó Éva

Ügyvédi irodám a X. ker. Szent László tér 20. szám alá költözött, ahol egyesületi tagoknak kedvezménytel készítetek ingatlan kapcsolatos okiratokat (adásvételi, tartási szerződés, öröklési szerződés, végrendelet stb.), valamint társasági jogi okiratok készítését is kedvezményes áron vállalom.
Antalné Dr. Bibó Irén, ☎ 212-9465, 06-70-550-3054
e-mail: bibo.dr@t-online.hu.

Manócska Cipőbolt

(Kozármisleny, Nárcisz u. 24.)

☎ 20/498-0653

www.babamerleg.eoldal.hu

Tagjaink a gyermek cipők árából 5% kedvezményt kapnak.

Egy település szívébe zárta a nagycsaládosokat

Az idej, veszprémi családkongresszuson adtuk át a Családbarát Önkormányzat-díjat. Az egyik kitüntetett Aparhant település lett. Az alábbiakban közzé tesszük a Polgármester úr szívet melengető levelét.

Tisztelt Kormosné D. Zsuzsa !

Elnézést kérek a késedelmes válaszáért!

Elsőként is szeretnék néhány mondatot leírni a „Családbarát önkormányzat” díjhoz, ill. a díjátadáshoz.

A díj megítélését igen nagy megtiszteltetésnek vettük, bár váratlanul ért bennünket. Mi, a településünkön élők büszkék vagyunk rá, s a jövőben is szeretnénk úgy „politizálni”, hogy méltóak is maradhassunk rá.

A díj átadása előtt természetesen készültem arra, hogy nyilvánosan is megköszönöm. Jegyzetet készítettem arról, szerintem mivel érdemelhetjük azt ki.

Aztán a színpadon már azt sem tudtam, hol vagyok ...

Nem azért, mert gyakorló tanárként, 18 évi polgármesterkedéssel a hátam mögött a nyilvános szereplés furcsa lett volna. Nem csak a díj átadásán, hanem az azt követő napokban sem tudtam napirendre térni afelett, amely hatás akkor Veszprémben ért.

Látva és érezve az ott összegyűlt embereket, teljesen megzavarodtam.

53 évesen még soha nem tapasztaltam, soha nem éreztem ilyen elemi erővel áradó nyugalmat, békességet, szeretetet, valamiféle egységet, emberséget, mint akkor ott, a „nagycsaládosok” közt. Itt égett át a sok év alatt rám rakódott pajzson, hogy a mindennapi rohanás, a taposás, a könyöklés, az anyagiak utáni harcon túl élnek, élhetnek emberek EMBERként. Megfogalmazni nem igazán tudom, mit is jelent ez, de visszaidézve az akkori élményeim, még most is elfog egy kellemesen furcsa borzongás – miért nem lehet minden nap így élni? Miért nem természetes minden nap az, hogy ismerősök, ismeretlenek jó szándékkal, megértéssel forduljanak egymás felé?

A díj átvételét követően hozzám lépett egy ismeretlen férfi, s elmondta 10 mondatban a véleményét a világról, az élet értelméről, egymás iránt meglévő kötelezettségeinkről, feladatainkról. Nem szidott, nem szapult senkit – csak emberséget hirdetett, meglátta, megláttatni igyekezett e zivataros világban a cseppnyi jót is. Miért volt ez olyan furcsa, amikor ez a természetes?

No, ennyit egy másik világról – bízva abban, hogy az unokáink felépítik majd ezt a várat...

Néhány dolog Aparhantról:

- ◆ Aparhanton 370 családi ház, 1155 lakos, óvoda (48 gyerek), általános iskola (143 tanuló), könyvtár, házi orvos, gyógyszertár, jó autóbusz közlekedés, jó kereskedelmi ellátottság található.

- ◆ Mintegy 15 éve valamennyi, az aparhanti intézményekbe járó óvodás és általános iskolás (a vidékről – Nagyvejke – Mucsfa – Kisvejke – Lengyel – Závod – bejárók is) a napi háromszori étkezést térítésmentesen kapja.
- ◆ Az aparhanti általános iskola valamennyi tanulója térítésmentesen kapja meg a tankönyveket (új könyvek).
- ◆ Minden év augusztus végén az aparhanti iskola valamennyi (vidéki is) tanulója készpénzben 8.000 Ft beiskolázási támogatást kap az egyéb tanszerek megvásárlásához. Az Aparhanton élő, bármely középiskolába, ill. főiskolára, egyetemre járó hallgató 15.000 Ft iskolakezdési támogatásban részesül.
- ◆ Minden karácsonykor a 0–14 éves aparhanti gyermekek 8.000 Ft, a közép- és felsőfokú iskolások 10.000 Ft, az alacsony nyugdíjjal rendelkező öregek 5.000 Ft pénzbeli támogatást kapnak – az ünnep költségeihez való hozzájárulásként.
- ◆ Minden második tanévben az általános iskola tanulói 1 hetes táborozáson vesznek részt az ország más-más részén. Éppen tegnapelőtt érkeztek haza Orfűről. A táborozás költségét (utazás, élelem, szállás, belépődíjak, egyéb költségek) a szülői munkaközösség és az önkormányzat viseli, a családoknak „csak” a költőpénzt kell állniuk. (Az idej költség valamivel meghaladja az 1 millió forintot.)
- ◆ Az óvodában és iskolában logopédust alkalmazunk megbízási szerződéssel, a szülőknek pénzbe nem kerül, a gyermekeket kísérgetniük sem kell.
- ◆ A 2.–4. évfolyamba járó tanulókat Szekszárdra (30 km) visszük tanév közben úszásoktatásra. A családokat természetesen nem terheli költség, az intézményi költségvetésből fizetjük a buszt, az uszodabérletet, az úszásoktatót.
- ◆ Igény szerint 10-12 szakkör működik, díjat fizetni nem kell.
- ◆ Aparhanton szennyvíz-csatorna nincs. A házaknál egyedi szennygödörök találhatóak. Az önkormányzat saját szippantó autóival (3 db) a lakosságtól ingyen szállítja el a szennyvizet, saját ártalmatlanító telepén térítésmentesen ártalmatlanítja. Ezzel a lakosság mintegy 40 millió forintot takarít meg évente.
- ◆ Az aparhanti önkormányzat üzemelteti a helyi vízművet. Ezzel az ivóvíz díja a környező településekének mintegy 80% -a.
- ◆ Aparhanton az önkormányzat tulajdonában és fenntartásában működik WiFi internet hálózat. A korlátlan elérésű, végpontonként 2 Mbps sávszélességű internetes hozzáféréseért 1.000 Ft/hó díjat fizet a lakosság. A lakóházak kb. 70%-a rendelkezik internettel.
- ◆ A könyvtárban 9 db számítógépen ingyen internetezhetnek a látogatók

- ◆ A helyi kábel-televízió az önkormányzat tulajdonában van. Előfizetési díjak: 14 csatorna – 800 Ft/hó, 31 csatorna – 1.500 Ft/hó, 40 csatorna – 2.500 Ft/hó.
- ◆ 1990 óta Aparhanton senki nem kapott még rendszeres szociális segélyt, mert a munkanélküli ellátásból kikerülők részére segítünk állást keresni. Ha ez nem sikerülne, akkor az önkormányzatnál közcélú, közhasznú, ill. közmunkát tudunk felajánlani.
- ◆ A helyi sportegyesület kb. 1.800.000 Ft/év, a nyugdíjasok klubja egy buszos kirándulásra elegendő, a polgárőrök, az önkéntes tűzoltók, a székely hagyományörző együttes 100-100 ezer forint támogatást kap évente.

- ◆ A helyi szabadidőpark (4 ha) játszóterét, a tenisz-, lánbtenisz-, tollaslabda pályát térítésmentesen lehet használni.

Talán ezek a legfontosabbak, amivel megpróbáljuk segíteni az Aparhanton élőket. Bizonyára ennél sokkal több támogatást is szívesen fogadnának, de egyelőre sajnos ennél többet nem tudunk adni.

Megtisztelő számunkra, hogy Önök észrevettek bennünket, az elismerésnek a jövőben is igyekszünk megfelelni.

Tisztelettel:

Szücs György, polgármester

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Kiíró:

„Mosolyvirág” Nagycsaládosok Debreceni Egyesülete
4031 Debrecen, Angyalföld tér 11.

Téma:

„A szülők, nagyszülők életmeséi”

avagy írd le, amit a szüleid, nagyszüeid meséltek neked az életükről, és te érdekesnek, tanulságosnak vagy akár viccesnek találtad.

Beküldési határidő:

2008 júniusától folyamatosan 2009. április végéig.

Eredményhirdetés:

2009. május 15-én, a Nemzetközi Családnapon.

Az eredményhirdetést követően az összegyűjtött pályázati anyagokból kiadvány készül, ezért a beküldött pályaműveket visszaadni nem áll módunkban.

A pályázók műveit három korcsoportban bíráljuk el:

1. 10 éves kor alattiak,
2. 10-től 14 éves korig,
3. 14 év felettiak.

Minden beküldőt díjazunk.

Az írásművek terjedelme nem kötött.

Elfogadunk kézzel (szépen, olvashatóan) írott, géppel előállított, illetve elektronikus formában megküldött pályaműveket is.

A pályázat részleteiről érdeklődni lehet: (20)312 85 84 .

A fenti határidőig, az alábbi címre kérjük megküldeni a pályázatokat:

„Mosolyvirág,” Nagycsaládosok Debreceni Egyesülete

Levelezési cím: 4032 Debrecen, Tessedik S. u. 29. • E-mail címe: rildiko59@freemail.hu

A szegény csizmadia és a szélkirály

(Székely népmese)

Annyi gyermeke volt egy csizmadianak, mint a rosta lyuka, még eggyel több. A szegény ember éjt és napot eggyé tett, úgy dolgozott, hogy ezt a sok gyermeket eltarthassa, mégis neki Péntek urammal kellett rokonságot tartani, vagyis mindennap böjtölni, hogy napról napra élhessenek.

Történt egyszer, hogy egy gazdag ember sok munkája után néki egy véka lisztet adott. Ahogy megy haza a szegény csizmadia a liszttel, kapja magát a szél, utána megy, s mind elviszi a vékából, ami benne volt, úgyhogy mikor hazaért, csak az üres vékával állított az éhes gyermekek elé.

– Hát ez már mégis csak sok – azt mondja a szegény ember keservében –, én elmegyek, hogy megkérdezzem azt a Szélkirályt, hogy volt szíve elvenni az én kevés lisztemet.

Elindul, s megy hegyen-völgyön, erdőn-mezőn keresztül. Elmegyen hetedhét országon is túl, míg végre elérkezik egy szép mezőségre, s ahogy ezen a mezőségen néz ide is, tova is, meglát feléje közeledni egy forgószélet, mely dühösen sodorja az út porát a magasba. Megretten a szegény csizmadia, lekapja a kalapját, s leborul a földre, hogy ha lehet, megmeneküljön a forgószél dühétől.

– Köszönd meg – szólalt meg a szél –, hogy megismertél, és tiszteleted nekem, mint Szélkirálynak megtetted, mert különben pórul jártál volna. Hol jársz, mit keresel itt?

– Uram – mondta magához térve a szegény ember –, éppen felségedhez jöttem elégtételt kérni. A minap nagy munkámmal egy véka lisztet szereztem, s amint vittem haza, valami szélúrfi csúfságból mind széthordta, s most a családom otthon éheznek.

– Hagyd el – így szól a Szélkirály –, majd meglakol a gonosz kölyök érte, de addig is téged sem hagyhatlak a kárral. Gyere el hozzám, – ezzel elvezette a kastélyába, jól megvendégelte, s megajándékozta egy berbécscsel. Azt mondta:

– Ha hazaérsz, mondd neki: „Rázd meg magad, te berbécs” – egész hónapra való pénzt ráz le magáról. De jól vigyázz, hogy amíg haza nem érkezel, ki ne próbáld!

Búcsút vesz a szegény ember a Szélkirálytól s hazaindul. De a kíváncsiság nem engedte, hogy a berbécset hazáig meg ne próbálja. Alig mondja ki a parancsszót, a berbécs körül a föld telides-teli lesz arannyal. Nemsokára elérkezik szállására – egy régi ismerőséhez, aki neki komája is volt, s megkéri, nehogy a berbécst az találja mondani: „Rázd meg magad, te berbécs!”

Alig alszik el a szegény csizmadia, a kíváncsi házigazda és a felesége ráparancsol a berbécstre:

– Rázd meg magad, te berbécs!

Hát mikor látják, hogy a föld telides-teli van arannyal, fogják a szegény ember berbécset, s kicserélik a magukéból egy hasonlóval.

Felébred másnap reggel a szegény ember, de nem vette észre a cserét, megköszönte a szállást, s jó reménységgel el-

ment haza. Azt mondja a berbécst, mikor hazaérkezett:

– Rázd meg magad, te berbécs!

Elmondja a parancsszót tízszer, hússzor, de a berbécs csak nézett a szemé közé, s nem rázta meg magát. Ismét útrakel a szegény csizmadia, nagy haraggal, hogy felkeresse újból a Szélkirályt. Elmegy egyenesen a kastélyába, bejelenti magát, s elpanaszolja sorsát. Azt mondja rá a Szélkirály:

– Ugye, nem fogadtad meg a szavam, te szegény ember, s nem várokoztál a parancsszóval, amíg haza érkezel? Nesze, most adok egy abroszt, ennek csak azt kell mondani: „Terülj meg, te abrosz!”, s egyből tele lesz a legjobb ételekkel. De vigyázz, hazáig meg ne próbáld!

De bizony a szegény ember most sem állotta meg, s az abroszt is megpróbálta. Estére kelve az idő, megint a komájához szállt be, s most is azt mondta neki:

– Nehogy azt mondjátok az abrosznak: „Terülj meg, te abrosz!”

A komája és a felesége alig várták, hogy elaludjon, egyből kiadták a parancsszót, s mikor meggyőződtek, hogy milyen értékes abroszt szerzett a szegény ember, azt is kicserélték.

Másnap hazaérkezik a szegény ember, s hát a csuda majd megölte, mert ahogy letette az abroszt az asztalra, azon mód maradt, hiába mondta tízszer is, százszor is: „Terülj meg, te abrosz!” Mit volt mit tenni, csak ráhatározta magát, hogy elmegy még egyszer a Szélkirályhoz. A király már várta, s ahogy megérkezett, megajándékozta egy botocskával, de kikötötte, hogy amíg haza nem érkezik, nehogy a botocskának azt parancsolja, hogy: „Kerekedjél, te botocska, de ugyan jól forgolódjál!”

Vagy volt kíváncsi eddig a szegény ember, vagy nem a másik két ajándék csudálatos tulajdonságaira, de most alig várta, hogy megtudhassa, mi haszna lehet annak a botocskának. Amint tehát egy hegyen túl halad, azt mondja a botocskának:

– Kerekedjél, te botocska, de ugyan jól forgolódjál!

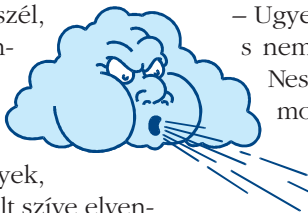
De ugyan megesett neki, mert felpattant a botocska, s elkezd összevissza verni, de úgy, hogy a szegény ember a sok verés miatt már alig állott a lábán. Hát amint a botocska körülötte forgolódni, a legnagyobb ijedelmére még egy ott legelő bika is nekifut. Elkiáltja magát a szegény ember ijedében a bikának:

– Hök! - s hát a botocska nem üti többet. Így tudta meg a szegény ember az ő botocskájának a hasznát.

Újból a drága komájánál szállott meg éjszakára, s ugyan a lelkükre kötötte, hogy nehogy a botocskájának azt találják mondani: „Kerekedjél, te botocska, de ugyan jól forgolódjál!” – mert csúful járnak.

A kománé asszony semmi rosszat nem gyanított. Éjfél tájban felköltötte az emberét.

– Józsi – azt mondja –, jöjjön, próbáljuk meg a botocskát, s ha valami jó lesz, elcseréljük a mienkkel.

Beviszik a szobába a botocskát, bezárkóznak, s maga az asszony mondja neki:

– Kerekedjél, édes botocskám, de ugyan jól forgolódjál! Egyszer nékem, másszor uramnak!

Felpattan erre a botocska, egyszer az egyiket, máskor a másikat püfölni kezdi agyba-főbe. Úgyhogy mikor a szegény ember a nagy jajgatásra felébredt, már alig-alig volt élet bennük. Betöri az ajtót a szegény ember, s azt mondja:

– Ugye megmondtam, hogy ne próbáljanak a botocskámmal, mert a büntetés pálcáját kérik magukra. Mármost tudom, hogy a berbécsemet és az abroszomat is kendtek sikasztották el. Hát csak üsse kigyelmeteket az a botocska!

– Jaj – azt mondja az asszony –, édes komámuram, ne hagyja, hogy többet verjen, visszaadjuk a berbécset is, az abroszt is.

Akkor aztán a szegény ember azt mondta a botocskának: - Hök!

De bezzeg a komámuram s a kománé asszonyom nem várták meg, hogy újból verekedni kezdjen, futottak, s visszaadták a szegény embernek a berbécset is s az abroszát is. Hazavitte a szegény csizmadia a családjának, s azóta nem látnak szükségét. Ha meg nem haltak, máig is élnek.

Ki mivel dolgozik?

Kösd össze a foglalkozást a hozzá tartozó munkaeszkővel!

földműves	kréta
varrónő	csavarhúzó
orvos	fakanál
tanár	olló
fodrász	létra
villanyszerelő	ásó
hentes	fecskendő
szobafestő	zongora
zeneszerző	tű
riporter	bárd
szakács	mikrofon

Rejtvény nagyobbaknak

Kedves Rejtvényfejtők!

Mivel a NOE Levelek szeptemberi száma akkor kerül a családok kezébe, amikor a jelen szám tördelése folyamatban van, így a szeptemberi rejtvény megfejtői közül később sorsoljuk ki a nyertest.

A mostani számban nyelvi fejtörővel szeretnénk nektek kedveskedni. A helyes megfejtéseket november 14-ig küldjétek be a NOE Titkárság címére (1056 Budapest, Március 15. tér 8.)

Hasonló, de mégsem ugyanaz

Biztosan Ti is találkozotok már olyan szavakkal, melyek nagyon hasonlítanak egymásra, de mást jelentenek. Találd ki, melyik szó illik a mondatba?

<p>A maraton táv lefutása után az öröm mellett nagy -ot érez az ember.</p> <p>① fáradtság ② fáradság</p>	<p>Igazságosan oszd el a tortát,</p> <p>..... vágd!</p> <p>① egyenlőre ② egyelőre</p>	<p>Kati nagyon önfejű. Nem..... meg szülei tanácsait.</p> <p>① sziveli ② szíveli</p>
<p>Add csak ide azt a nehéz kosarat, nekem nem cipelni.</p> <p>① fáradtság ② fáradság</p>	<p>Mindenkit megillet az ártatlanság</p> <p>.....</p> <p>① védelme ② vélelme</p>	<p>Péter mindig nagyon rosszul viselkedik, senki sem őt az osztályban.</p> <p>① sziveli ② szíveli</p>
<p>Még ne indulj el, maradj a helyeden!</p> <p>① egyenlőre ② egyelőre</p>	<p>A hadsereg feladata az ország katonai</p> <p>① védelme ② vélelme</p>	<p>A lakásunkban öt van.</p> <p>① helység ② helyiség</p>
		<p>A megyében tizenkét van, ahol működik uszoda.</p> <p>① helység ② helyiség</p>

LOGAN
MCV

**DACIA LOGAN MCV
7 SZEMÉLYES VÁLTOZATBAN
NOE TAGOK RÉSZÉRE
AKÁR 16% KEDVEZMÉNNYEL!**

DACIA
Renault Csoport

Az ajánlat 2008. 04. 01-jétől a készlet erejéig érvényes. Fogyasztás liter/100 km: vegyes: 4,7-7,3; városi: 5,8-10,0; országúti: 4,1-5,9; CO₂-kibocsátás g/km: 125-175. Részletekről és feltételekről érdeklődjön márkakereskedésünkben!

Vágó Pál – az ecset Petőfije

Aki részt vett szeptember 6-án Ópusztaszeren az Őszi Találkozón, és megnézte Feszty Árpád gyönyörű körképét a magyarok bejöveteléről, biztosan találkozott Vágó Pál festőművész nevével.

Eredetileg jogásznak tanult, de Münchenben Wagner Sándor mesteriskolájában, majd Párizsban Jean-Paul Laurens-nál festészeti tanulmányokat folytatott. Eleinte müncheni akadémikus stílusú, tárgyias felfogású életképeket (Jár a baba, Menekülő), hazajöve járszági és más alföldi jeleneteket (Jászapáti táj, Húsvéti öntözés) festett s állított ki Budapesten nagy sikerrel. 1881-ben nagy sikert aratott az 1879-es szegedi nagy árvízről festett képével, amiben nagyon jellegzetesen ragadta meg a katasztrófa utáni tanácsatlanságot, döbbenetet – ez a képe a királyt, sőt, egész Európát meghatotta. 1887-ben elnyerte a Műcsarnok nagydíját.

Később Székely Bertalan, Madarász Viktor hagyományainak szellemében monumentális magyar történelmi képeket festett kiváló kompozícióteremtő és alakbrázoló képességgel. Az alakok mozgásának érzékeltetése, akár nagy tömegben is, nem okozott számára gondot. Mednyánszky Lászlóval, Olgyay Ferencsel együtt jócskán kivette részét a Feszty Árpád nevéhez fűződő, A magyarok bejövetele című, azóta Feszty-körkép néven híressé vált monumentális alkotás megfestésében, de egymaga is képes volt monumentális történelmi jelenetek ábrázolására.

A millenáris ünnepek idején (1896 körül) igen foglalkoztatott festő volt. Ez bizonyítottan nagy mesterségbeli tudásának és munkaképességének volt köszönhető. Kivette részét a 21 kötetes „Az Osztrák-Magyar Monarchia Írásban és Képben” című sorozat illusztrációinak előkészítésében. Freskókat is festett a jászapáti templomban és a volt Ludovika Akadémián, ez utóbbit Pataky Lászlóval együtt.

A legmagasabb kitüntetést A huszárság diadalútja című (1899) történelmi pannója hozta meg számára, itthon Lotzdíjjal tüntették ki, Franciaországban a Becsületrenddel jutalmazták. E kép 1996 óta a Hadtörténelmi Múzeumban látható a Vágó Pál Emlékbizottságnak köszönhetően.

Halála után, 1929-ben rendeztek műveiből kiállítást a Műcsarnokban. Hagyatékával jelenleg a Vágó Pál Emlékbizottság törődik. Számos művét őrzi a Magyar Nemzeti Galéria.

www.wikipedia.hu

Fuvarvállalás! Titkárságon leinformálható NOE-tag, 14 köbméteres kistehergépkocsival, Budapestről.

☎ **70/316-1533; 395-1217**
Sziráki Imre

Családi házról **bontott cserép elvihető** a Budapest XI. kerületből.

Érdeklődni: ☎ **386-8969**

Plasztikai sebészet. Dr. Jánky György plasztikai sebész rendel: hétfő, csütörtök: 15-19 h. Vállalom, hogy a legalább egy éve NOE-tag, 3 vagy többgyermekes, érvényes tagsági igazolvánnyal rendelkező szülők – csak 5-12 év közötti –, elálló fülű gyermekét vagy gyermekeit térítésmentesen megoperálom, ha igényli és alkalmas a műtételre. 1114 Budapest, Bartók Béla út 1.

☎ **365-8633; 20/934-8778**
e-mail: jankydr.plastsurg@t-online.hu

Tulajdonostól **eladó** Budapesten a X. kerület Kékvirág utcában 8. emeleti, erkélyes 62 nm-es, 2+fél szobás, világos konyhás **panellakás**. Azonnal költözhető, igény szerint felújítandó. Irányár: **14 millió Ft.**
☎ **29/419-863** vagy **30/537-0840**

Toyota Hiace 6 személyes kisbusz eladó. 6 éves, **2,3 millió forintért** nagycsaládostól.
Részletre is lehet vásárolni.
Érdeklődni: **20/542-4720**

Kisebbre (max. 40 nm, 1,5 szobás) **cserélem új építésű** (2007) **önkormányzati**, VIII. kerületi **lakásomat**, ami a körülettől 5 percre van. A lakás 77nm + két erkély (12,5 nm), 2,5 szobás, konyha, fürdőszoba, két WC. A lakásban egyéni mérőórák vannak felszerelve.
☎ **06 20 2123 785.**

Homok, sóder, murva, beton, termőföld szállítását 5 tonnáig vállalom Budapesten, NOE-tagoknak 5% kedvezménnyel!

☎ **20/956-5720 Kovács Árpád**
e-mail: teherfuvarozas@uw.hu
web: <http://teherfuvarozas.uw.hu>

Számítógépes építészeti tervezésre, tervfeldolgozásra, felmérésekre be- dolgozási rendszerben munkatársakat keresek. Négy gyermekes anyuka vagyok, ismerem a nagycsaládos édesanyák helyzetét, így talán az együttműködés is könnyebb. Esetlegesen szakági tervezők jelentkezését is várom.

Számítógépes tervezőprogram ismerete előny, de nem feltétel!

Ugyanitt vállalunk tervezési, felmérési, műszaki dokumentálási és egyéb építészeti munkákat.
Króó Kornélia ☎ **06 (70) 311 36 20;**
e-mail: kvadratktft@t-online.hu

A Monori Egyesület **nyolc új tagcsaláddal és két újszülöttel gazdagodott.** Farnas Tiborné családja két lány után, szeptember 29-én **egy kisfiúval gyarapodott,** a Lendvay család pedig szeretettel és hálátelt szívvel hirdeti, hogy az Úristen ajándékként 2008. szeptember 25-én megszületett **András József** fiuk (3450 g, 52 cm), nővérei **Bianka** (9), **Melinda** (8) és **Beácska** (4) nagy öröme.

A Pusztazámori Csoport 4 baba érkezésének örömhírét szeretné megosztani Veletek:
2008. március 27-én született Réder Ferenc és Réderné Simon Éva ötödik gyermeke: **János** (51cm és 3000 g), Lázár László és Lázár Ágnes negyedik babája: **Maja** **április 18-án** látta meg a napvilágot, Lázár Zsolt és Lázár Barbara 3. gyermeke, **Dorka július 1-jén** érkezett, Szonda Ferenc és Dr. Abonyi Beata második lánya: **Sára Natasa szeptember 17-én** 5150 g, 62 cm-es „nagyságával” hívta fel magára a figyelmet. Szívből gratulálunk, további nagyon jó egészséget és sok-sok örömet kívánunk nekik!
Pusztazámori Csoport

Megszületett Sólyom László köztársasági elnök tizenegyedik unokája.

Mátyást nagyon várták testvérei: Eszter, András, Márton, Gergely, Barnabás és unokatestvérei, Sára, Fülöp, Kamilla, Orsolya és Sebestyén.

Moldoványi Tibor, Sólyom László veje

Augusztus 21-én megszületett

Török Ádám és Viczián Judit unokája – Csizmazia Kenéz és Török Hanna 3. gyermeke –, **Katinka Margit.** Így már 15 az unokák, illetve az unokatestvérek száma. Nagy öröm ez a nagy családnak!

A Nagycsaládosok Nagymarosi Egyesülete örömmel tudatja, hogy **szeptember 17-én megszületett** Dr. Hollai Zsófia és Dr. Drobilich János 5., egyesületünk 65. gyermeke, **Palkó,** testvérei: Benedek, Domonkos, Anna és Veronka nagy öröme.

Örömmel tudatjuk, hogy a „Szemünk fénye” Nagycsaládosok Üllői Egyesületéhez újabb baba érkezett. **2008. szeptember 27-én megszületett** Ritter Helga és Kotmájer Attila első közös gyermeke, **Attila** (3610 g és 55 cm) a Helga első házasságából született Bernadett, Laura és Kevin nagy öröme.
Haraszi Mária

hírTV

DEXTRA media

MÉDIATÁMOGATÓK

képmás
www.kepmas.hu
családmagazin

MAGYAR HÍRLAP

E
ECHOTV
JELEN VAGYUNK